STJERNEN

141. ÅRGANG · NUMMER 4 · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · APRIL 1992

STJERNEN

APRIL 1992

På forsiden:
I juni 1991 var Mormon Tabernakelkoret på en historisk koncertturné i Mellemeuropa og Rusland. Koret ses her i Wien med solist og medlem af koret, Marilyn Norris.
Se »Et åndeligt overflødighedshorn«, side 32. (Omslagsfoto: Craig Dimond).

Børnestjernens omslag:
Illustreret af Sherry Meidell

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

April 1992 · 141. årgang · Nummer 4
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges
officielle tidsskrift

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1. · DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9 · DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailansk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $ 10.00 a year. $ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre DKK 96,- (inkl. moms og porto). Betaling over giro 3120988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US $ 10.00
(Surface mail).
Udkommer 12 gange om året

Tryk: BG Offset · Dk-3500 Værløse

ISSN 0900-2545

92984 110 Danish

Påskehilsen fra Det Første Præsidentskab

Nu, hvor vi nærmer os påsken, er det en uvurderlig velsignelse at vide, at Jesus Kristus lever, at han er hele menneskehedens Forløser og Frelser og Guds Søn. Vi ønsker at fortælle alle, at Jesus Kristus er »vejen, sandheden og livet« (Joh. 14:6).

Den første påske, vor Herre Jesu Kristi opstandelse, er det største og mest betydningsfulde mirakel nogensinde.

Vi vidner om, at opstandelsen var bogstavelig og fandt sted. Vor Frelser gav hver eneste person, der nogensinde vil leve på denne jord, det privilegium endnu engang at få et legeme og leve igen. Selv om det næsten er to tusinde år siden, at Frelseren levede på jorden, så er hans lærdomme stadig gældende i dag. Han gav os en praktisk vejledning i at leve i fred.

Vi opfordrer alle mennesker til at studere Frelserens liv og finde sandheder, som vil vejlede dem og give deres liv mening. Han døde, for at vi kunne leve. Vi tilbeder ham og opfordrer alle til at gøre det samme.

Præsident Ezra Taft Benson
Præsident Gordon B. Hinckley
Præsident Thomas S. Monson

Livet er evigt

Præsident Ezra Taft Benson

Livet er evigt. Vi er evige væsener. Vi levede som intelligente ånder før dette jordiske liv. Vi lever nu i en del af evigheden. Vores fødsel her på jorden var ikke begyndelsen, og døden, som vi alle kommer til at stå overfor, er ikke afslutningen.

Vi bliver alle bedrøvede ved tabet af vore kære, men vi føler også taknemmelighed – taknemmelighed for visheden vi har om, at livet er evigt.

Som evige væsener har vi alle en gnist af guddommelighed i os. Jeg har rejst over meget af denne verden, og jeg er overbevist om, at vor Faders børn i det væsentlige er gode. De ønsker at leve i fred. De ønsker at være gode ved deres næste. De elsker deres hjem og deres familie. De ønsker at forbedre deres levevilkår. De ønsker at gøre det rette, og jeg ved, at Gud elsker dem.

Som Guds ydmyge tjener har jeg i mit hjerte kærlighed til vor Faders børn overalt. Jeg har truffet dem i de såkaldte høje kredse og under beskedne forhold. Jeg har mødtes med dem i deres hjem, på deres marker, på deres små gårde, i deres butikker, på landevejene og i luften. Jeg har kunnet mødes med dem ved store og små møder og tilbede Gud sammen med dem i deres kirker.

FOTO: PHIL SHURTLIFF

Når vi rejser gennem denne forvirrede, syndige verden, fyldt med fristelser og problemer, bliver vi ydmyge ved forventningen om døden, ved usikkerheden i livet og ved Guds magt og kærlighed. Vi bliver alle bedrøvede ved tabet af vore kære, men vi føler også taknemmelighed – taknemmelighed for visheden vi har om, at livet er evigt. Taknemmelighed for den storslåede frelsesplan, som frit stilles til rådighed for os alle; taknemmelighed for vor Herre Jesu Kristi liv, belæringer og offer.

Gud ske tak og lov for Mesterens, Jesu Kristi liv og gerning. Han, som brød dødens lænker, som er verdens lys og liv, som satte eksemplet og fastsatte retningslinierne for os alle, og som forkyndte: »Jeg er opstandelsen og livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør.

Og enhver, som lever og tror på mig, skal i al evighed ikke dø« (Joh. 11:25-26).

Ja, livet er evigt. Vi lever videre efter jordelivet, selv om vi ofte taber den grundlæggende sandhed af syne.

Vore ønsker er alt for ofte stærkt rettet mod usle, forgængelige genstande. Jordens materielle skatte er blot til for at forsyne os, så at sige med kost og logi, mens vi går i skole her. Det er op til os at placere guld, sølv, huse, værdipapirer, jord, kvæg og andre jordiske besiddelser i deres rette perspektiv.

Dette sted er kun midlertidigt. Vi er her for at lære den første lektie på vej mod ophøjelse – lydighed mod Herrens evangeliske plan.

Der er en stadig forventning om døden, men i virkeligheden er der ingen død – ingen varig adskillelse. Opstandelsen er virkelig. Skriften er fulde af beviser. Næsten umiddelbart efter Mesterens strålende opstandelse berettede Mattæus: »Og gravene åbnede sig, og mange af de hensovede helliges legemer opstod,

og de gik ud af gravene og kom efter hans opstandelse ind i den hellige stad og viste sig for mange« (Matt. 27:52-53).

Åndeverdenen er ikke langt borte. Sommetider bliver sløret mellem dette liv og livet herefter meget tyndt. Vore kære, som er gået bort, er ikke langt fra os.

Profeten Brigham Young spurgte: »Hvor er åndeverdenen?« og besvarede så selv sit spørgsmål:

»Den er lige her ... Går (ånderne) uden for grænserne til denne organiserede jord? Nej, det gør de ikke. De bringes frem på denne jord med det udtrykkelige formål at bebo den i al evighed« (Journal of Discourses, 3:369).

»Når ånderne forlader deres legeme, er de i vor Faders og Guds nærhed; de bliver så forberedt til at se, høre og forstå åndelige ting ... Hvis Herren vil tillade det, og det er Hans vilje, at det skulle gøres, kunne man se de ånder, som er gået bort fra denne verden, lige så tydeligt, som man nu ser legemer med sine naturlige øjne« (Journal of Discourses, 3:368).

Ja, livet er evigt. Døden er ikke afslutningen. Til de sørgende kvinder, der undersøgte graven, forkyndte englene: »Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde?

Han er ikke her, men han er opstanden« (Luk. 24:5-6).

Der er intet i historien, der kan sammenlignes med denne dramatiske erklæring: »Han er ikke her, men han er opstanden.«

Ingen anden enkelt påvirkning har påvirket denne jord så meget som Jesu Kristi liv. Vi kan ikke forstå vores liv uden hans lærdomme. Uden ham ville vi være fortabt i et blændværk af opfattelser og gudsdyrkelse opstået i frygt og mørke, hvor det sensuelle og materialistiske hersker. Vi er langt fra det mål, han har sat for os, men vi må aldrig tabe det af syne. Vi må heller aldrig glemme, at vores klatren mod lyset, mod fuldkommenhed, ikke ville være mulig uden hans lærdomme, hans liv, hans død og hans opstandelse.

Må Gud fremskynde den dag, da folk alle vegne vil acceptere hans lærdomme, hans eksempel og hans guddommelighed – ja, hvor de virkelig vil acceptere hans storslåede opstandelse, som brød dødens lænker for os alle.

Vi må lære og atter lære, at kun ved at antage og efterleve kærlighedens evangelium, som Mesteren forkyndte, og kun ved at gøre hans vilje kan vi bryde de lænker af uvidenhed og tvivl, som binder os. Vi må fatte denne enkle, strålende sandhed, så vi kan opleve glæden gennem Ånden nu og evigt. Vi må glemme os selv ved at gøre hans vilje. Vi må sætte ham først i vores liv. Ja, vore

velsignelser mangfoldiggøres, når vi deler hans kærlighed med vores næste.

I dag bringer tusinder af trofaste missionærer frit dette altafgørende budskab til verden. Jesus er Kristus, menneskehedens Frelser, verdens Forløser, Guds Søn. Han er denne verdens Gud, vores Talsmand hos Faderen.

I dag vidner missionærer som sandhedens budbringere og millioner af medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige om, at Gud har talt fra Himlen, at Jesus Kristus igen har vist sig for mennesker, at opstandelsen er virkelig.

Jeg bevidner sandheden af det budskab, de bringer, og jeg føjer højtideligt mit eget vidnesbyrd dertil. I Jesu Kristi navn. □

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER
FOR HJEMMELÆRERE

1. Livet er evigt. Vi er evige væsener. Vi har alle en gnist af guddommelighed i os og ønsker at gøre det rette.

2. For at hjælpe os brød Jesus Kristus dødens lænker og fastsatte retningslinierne, vi kan leve efter.

3. Vore ønsker er alt for ofte rettet mod jordens forgængelige og materielle skatte.

4. Der er ingen død – ingen varig adskillelse. Opstandelsen er virkelig. Livet er evigt.

HIMMELFARTEN AF HARRY ANDERSON

Kristi evige tjen

Han er Skaberen, Åbenbareren og Forløseren.

Kent P. Jackson

Mormons Bog, Lære og Pagter, Den Kostelige Perle samt profeten Joseph Smiths taler og skrivelser velsigner os med en viden om, hvem Jesus Kristus er, hvad hans evangeliske plan indebærer, og hvad vores forhold til ham er og bør være. Med disse sidste dages vidner føjet til vidnerne fra Det Gamle Testamente og Det Nye testamente ved vi ikke blot, at Kristus lever, men vi kender også betydningen af, at han lever.

Selv om de fleste af Jesu samtidige afviste ham, og på trods af en moderne verdens blindhed, hvor man ofte ikke ser noget behov for ham, så ved vi, at Jesus ikke var en almindelig snedker fra Galilæa. Han herskede i herlighed under sin Fader før sin jordiske fødsel. Abraham så Kristus i hans førjordiske herlighed og vidnede, at han »var Gud lig« (Abraham 3:24). Paulus skrev, at den førjordiske Kristus var »Gud lig« (Fil. 2:6).

Jesus selv sagde i en bøn til sin Fader: »Og nu, Fader! herliggør du mig hos dig selv med den herlighed, jeg havde hos dig, før verden blev til« (Joh. 17:6). »Han er (Faderens) herligheds afglans og hans væsens udtrykte billede« (Hebr. 1:3).

De guddommelige gerninger med at skabe og regere utallige verdener, fortælle om den guddommelige vilje til profeter samt at sone for Guds børns synder var en del af Jesu Kristi mission – eller Jehova, han der, som kong Benjamin lærte, var:

»Herren, den Almægtige, som regerer, som var og er fra al evighed til al evighed« (Mosiah 3:5). I hænderne på ham, der er den Enbårne i kødet, har Faderen givet al magt og myndighed.

Den rette forståelse af Jesu Kristi rolle må derfor indeholde en viden om omfanget af hans evige tjenestegerning. Skrifterne lærer os, at Kristus er *Skaberen, Åbenbareren* og *Forløseren*.

SKABER

Både gammel og ny hellig skrift vidner om, at Kristus var Skaberen. Til Joseph Smith sagde han: »Så siger Herren, jeres Gud, Jesus Kristus, den store JEG ER, Alfa og Omega …

Jeg er den, der talte, og se, verden blev til, og alting kom gennem mig« (L&P 38:1,3). Paulus skrev, at i Kristus »skabtes alt i Himlene og på jorden, det synlige og det usynlige … alt er skabt ved ham og til ham« (Kol. 1:16). Kong Benjamin sagde, at Kristus »har skabt alle ting fra begyndelsen« (Mosiah 3:8).

Moses fik en klar forståelse for Kristi rolle i skabelsen, da han blev vist Herrens værk i et syn. Faderen sagde: »Og gennem min magts ord, hvilket er min enbårne Søn, som er fuld af nåde og sandhed, har jeg skabt dem.

Utallige verdener har jeg skabt, og jeg skabte også dem i mit eget øjemed, og jeg skabte dem ved Sønnen, som er min Enbårne« (Moses 1:32-33).

Under Faderen fortsætter Jehova med at præsidere over sine skabelser. Han »bærer alt med sit mægtige ord« (Hebr. 1:3), og lyset, der udgår fra ham, »opfylder det umådelige rum«, »giver alting liv« og styrer hele skaberværket (L&P 88:12-13).

Åbenbaring til profeterne fordum kom gennem Jesus Kristus, Det Gamle Testamentes Jehova. Samme Jehova åbenbarede evangeliet til Joseph Smith i uddelingen i vor tid.

HERREN VISER SIG FOR JOSEPH SMITH OG OLIVER COWDERY I TEMPLET I KIRTLAND, DEN 3. APRIL 1836, AF THEODORE GORKA

estegerning

ÅBENBARER

Jesus Kristus er Jehova, det gamle og det nye Israels Gud, som har talt med sine profeter siden tidernes begyndelse. Præsident Joseph Fielding Smith sagde: »Siden faldet er al åbenbaring kommet gennem Jesus Kristus, som er Det Gamle Testamentes Jehova. I alle de skrifter, hvor Gud er nævnt, og hvor han har vist sig, var det Jehova, som talte med Abraham, med Noa, med Enok, med Moses og alle profeterne. Han er Israels Gud, Israels Hellige« (*Lærdomme om frelse*, 1:33).

Mormons Bog lærer også denne lærdom. Da Kristus viste sig i den nye verden efter sin opstandelse, sagde han: »Se, jeg er den, som gav loven, og jeg er den, som gjorde pagt med mit folk Israel« (3 Nephi 15:5; se også 1 Nephi 19:7-10; 3 Nephi 11:14).

I vor tid har han også åbenbaret sig som Jehova: »Lyt til Jesu Kristi røst, jeres Forløser, den store JEG ER« (L&P 29:1; se også 38:1; 39:1; 2 Mos. 3:13-14).

FORLØSER

Jesu virke var ikke begrænset til hans skabergerning, hans hersken over verdener eller hans tale til profeterne. Fordi han er Guds Ord, det udtrykte billede af Faderens vilje, indebar hans mission også, at han kom til jorden for at blive prøvet endnu mere end nogen anden, der nogensinde har levet, at han skulle overvinde enhver prøvelse og fristelse uden at begå synd, og at han skulle lide for verdens synder. At han kom til verden i de ringeste kår – født i en stald, i en fattig familie langt hjemmefra – skjulte hans guddommelige identitet og den mission, som han var sendt til jorden for at udføre. Og alligevel var det kun i så ringe kår, at hans gerning kunne udføres, for han var nødt til at stige ned under alle ting (se L&P 88:5-6). Paulus kendte og forstod naturen af Kristi nåde: Jesus »gav afkald og tog tjenerskikkelse på og blev menneskelig. Og da han i fremtræden fandtes som et menneske, ydmygede han sig selv« (Fil. 2:7-8). Jesus gav virkelig afkald på sin herlighed, da han kom til jorden. Han blev menneske ligesom os, for at han endnu bedre kunne påvirke vores tilværelse:

»Derfor måtte han i ét og alt blive sine brødre lig, for at han i sin tjeneste for Gud kunne blive en barmhjertig og trofast ypperstepræst til at sone folkets synder.

Thi som den, der selv er blevet fristet og har lidt, kan han komme dem til hjælp, som fristes ...

Thi vi har ikke en ypperstepræst, som ikke kan have medlidenhed med vore skrøbeligheder, men en, som har været fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd!« (Hebr. 2:17-18; 4:15).

En af årsagerne til, at Kristus steg ned fra sin guddommelige trone for at blive som os, var for at sætte et eksempel, som vi kunne følge. Han demonstrerede, at vi virkelig kan holde befalingerne og overvinde livets prøvelser og fristelser. For millioner, som har gennemgået prøvelser og fristelser eller har oplevet sorg i deres liv på jorden, er det af umådelig værdi at vide, at der er én, som har lidt mere og sørget mere. Ikke alene overvandt han modgang, men han føler også med dem, som stadig kæmper med at lære hvordan.

Men Kristi liv på jorden indebar mere end blot at være et godt eksempel. Det var også hans sonoffer – lidelse, der overgår menneskers fatteevne. »Jeg, Gud, har lidt dette for alle,« sagde han, »for at de, som vil omvende sig, ikke skal lide« (L&P 19:16). Alt dette blev gjort for andre som et udtryk for hans usammenlignelige nåde. Når vi grunder over Jesu lidelser for os, så lad os ikke glemme, hvem han er. Det er Jehova, selve den Almægtige Gud, som steg ned fra sin trone i herlighed, underkastede sig livet på jorden, led og døde – for os.

Jesu forsoning, det største offer og eksempel på at tjene, var også hans største triumf. Ved at udføre denne uforlignelige kærlighedsgerning demonstrerede han for

»SE JERES SMÅ«, AF DAVID LINDSLEY

KONGERNES KONGE

Jesus, den største af alle, steg ned til de laveste dybder, for at han, når han vendte tilbage til sin retmæssige plads i herlighed, kunne tage andre med sig. Vi ved, at Jesus vendte tilbage til sin plads i herlighed. Han, der i sit liv på jorden blev kaldt »Guds Lam« (se Joh. 1:29), ja, et offerlam, er nu for evigt »kongernes Konge og herrernes Herre« (Åb. 19:16). Selv da han vendte tilbage til sin herlighed, holdt han ikke op med at arbejde, for vi er endnu ikke hos ham. Hans evige mission er, som hans Faders, at tilvejebringe vores »udødelighed og evigt liv« (Moses 1:39). Kristi evangeliske plan hjælper os med at erhverve egenskaber, der afspejler hans guddommelige natur; lydighed over for hans vilje vil hjælpe os med at overvinde vore svagheder og blive mere som ham. Men den ubetinget vigtigste ingrediens af vores frelse er og vil altid være, hans nåde.

Måske giver Jesu lignelse om det mistede får (se Luk. 15:1-7) os et glimt af dybden af den kærlighed, som motiverer ham. Nogle vil villigt følge, mens andre behøver mere tid, mere omsorg og flere tilskyndelser fra den guddommelige Hyrde. Men hans sonoffer har allerede vist, at han ikke anser nogen pris for stor som betaling for vore sjæle; hans værk er ikke afsluttet, før ethvert forsøg er gjort på at redde hver eneste sjæl, som vil vælge at følge ham. De, der reagerer på hans røst, som kaster verdens ting til side og kommer til ham, vil til den tid erfare, at hans løfte er sandt: »I min Faders hus er der mange boliger ... jeg går bort for at gøre en plads rede for jer« (Joh. 14:2). □

alle, hvad storhed virkelig er. Hans forsoning viser os småligheden i vore forfængelige opfattelser af storhed og i vores optagethed af status og de tilhørende symboler. Alle definitioner på noget værdifuldt må måles med Kristi eksempel. Verdens målestok måler sjældent virkelige værdier; i stedet fordrejer de dem ofte.

Da Jakob og Johannes og deres mor kom til Mesteren med ønsket om status og position i livet herefter, belærte han dem venligt om verdens fejlagtige opfattelse af sådanne ting. Af ham lærte de, at virkelig storhed ikke måles efter rang, men ved tjeneste:

»I ved, at folkenes fyrster er strenge herrer over dem, og de store lader dem føle deres magt.

Således skal det ikke være iblandt jer, men den, som vil være stor iblandt jer, han skal være jeres *tjener*;

og den, som vil være den første iblandt jer, han skal være jeres *træl*.

Ligesom Menneskesønnen ikke er kommen for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit liv som løsesum for mange« (Matt. 20:25-28; fremhævelse tilføjet).

Kent P. Jackson er professor i gammel hellig skrift ved Brigham Young University.

En sejr i radioen

Anne C. Bradshaw

»Goddag! Det er Radio Halton. Jenny er ved mikrofonen. Er I glade og parate? Jeg har noget virkelig godt i programmet til jer i dag. Men lad os først høre lidt musik.«

Denne opmuntrende hilsen får patienterne på Halton hospitalet i Runcorn i England, når de stiller ind på den 17–årige Jenny Ireland, deres disk jockey i flere timer hver uge.

Jenny udsender budskaber med trøst og håb i hospitalets radio til patienterne. Men mange patienter ved ikke, at Jenny betjener det komplicerede radioudstyr uden arme.

Da Jennys far ved hendes fødsel kun så hænder ved skulderen, tænkte han: »Hvor vil vi savne knus fra denne dejlige datter.«

Nu siger han: »Aldrig har jeg taget mere fejl. Jennys knus omfatter hele kroppen. Hun kunne umuligt være en mere kærlig datter.«

Og denne kærlighed til andre motiverer nu Jenny på alle områder i livet. »Jeg vil gerne være alles ven,« indrømmer hun. »Min største ambition er at få mit eget radioprogram – og sende offentligt. Mange kan blive påvirket på den måde.«

At påvirke andre er noget, Jenny allerede gør. Ingen hindring er for stor. Hun har tilmed opfyldt de fysisk krævende betingelser for at opnå en landsomfattende idrætsbelønning, hvor hun var et forbløffende eksempel for sine skolekammerater. Den sidste vandretur i Snowdonia i Wales var sej – flere dages vandring i bjerge i al slags vejr kun med kort og kompas. Jenny har heller ikke ledbånd i det ene knæ, og det giver problemer. Men ren viljestyrke holdt hende gående.

Jennys imødekommende natur hjælper hende med at komme i forbindelse med andre og med at dele sit stærke vidnesbyrd om Jesu Kristi evangelium. Hun er ikke bange for at fortælle nogen om det.

Jenny ved også, hvordan man får andre til at føle sig som noget særligt – selv dem, der er forlegne over hendes handicap.

»Nogle gange peger børn på mig og taler bag min ryg eller laver sjov. Det generer mig overhovedet ikke. Jeg griner bare. At jeg mangler armene er ikke noget problem for mig. Hvis jeg tror på mig selv, så kan jeg opnå det samme som enhver anden.

Jeg kender ingen medicinsk forklaring på, at jeg er født, som jeg er. Ingen er skyld i det. Jeg har lært meget om mig selv i seminar. Jeg føler, at der er noget, jeg skal udrette; og mit handicap er ikke en prøvelse, men på en måde en hjælp til andre. Det gør mig til en meget stærkere, mere tålmodig person, og det knytter familien tæt sammen.«

Jenny har en yngre bror, Jared, på 15 år og to søstre – Maxine på 13 år og Kirsty på 9 år.

»Det eneste jeg slipper for er at vaske op,« smiler Jenny, »fordi jeg bliver lidt våd – måske snarere gennemblødt! Men ligesom Jared elsker jeg at lave mad, og jeg behøver faktisk ingen hjælp.«

Jenny så engang en video med sig selv og forstår, hvordan andre reage-

FOTO: ANNE C. BRADSHAW

rer, når de ser hende. »Min umiddelbare reaktion var: 'Den pige har brug for hjælp; hun ser lidt klodset ud.' Men når jeg gør noget, så *føler* jeg mig ikke klodset. Jeg er bare i gang med det.

Selvfølgelig er der dage, hvor jeg er deprimeret og føler, at det er synd for mig,« indrømmer Jenny, »men mine forældre har lært mig, at min bedste ven er min himmelske Fader, og at han altid er der, når jeg har brug for ham.

Jeg kan huske de små klasser i skolen, hvor alle andre kunne skrive meget hurtigere end mig. Læreren dikterede, og jeg kunne aldrig følge med. Jeg kom grædende hjem. Mor sagde: 'Bed din himmelske Fader om at hjælpe dig.'

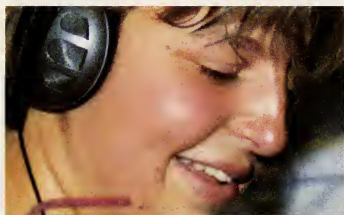
Nå, det gjorde han ikke rigtigt – i begyndelsen. Så efter et par uger lagde jeg mærke til, at jeg kunne! Og lige siden har jeg fulgt med, og nogle gange skrevet hurtigere end andre.

Da jeg var mindre,« mindes hun, »kunne jeg ikke nå ned og tage mine strømper på. Så jeg sad der i timevis og prøvede, indtil jeg kunne.«

Skolen har budt Jenny på mange udfordringer, men Kirkens programmer og kærlige forældre og ledere har hjulpet hende med at udvikle selvtillid, så intet kan true hendes udvikling.

»Jeg husker en skoledebat,« smiler hun, »hvor vi skulle tale om et yndlingsemne. Jeg valgte Kirken. Da jeg sagde: 'Det er sjovt at gå i kirke', gispede alle. Under spørgetiden spurgte en: 'Står du virkelig op kl. 6 hver morgen og går til seminar?' Bagefter kommenterede en lærer: 'Det var glimrende reklame for din kirke.'

En anden gang,« fortsætter Jenny, »da vi trænede til idrætsbelønningen, skulle vi bære rygsæk, og jeg følte mig så nedtynget, at jeg næsten gav op. Normalt bad jeg far om en velsignelse, før så stor en opgave. Nu gik det op for mig, at jeg havde glemt det. Jeg var lige ved at kigge efter en telefon, hvorfra jeg kunne ringe til min mor og bede hende hente mig,

Jenny og hendes far, som også er hendes biskop, kigger på den største hængebro af den type i verden, som går over en større flod nær deres hjem. Jenny ønsker en karriere i radioen og ses nederst til højre med sin familie: Far og mor, Arthur og Irene; sin bror Jared og søstrene Maxine og Kirsty.

da en linie fra min patriarkalske velsignelse dukkede op i mine tanker: 'Du kan opnå alt, hvad du har hjertet med i.' Og med min himmelske Faders hjælp lykkedes det.«

Jenny accepterede præsident Kimballs udfordring »Gør det«, og det har ført hende derhen, hvor hun gerne vil. Jenny går ture, svømmer, står på skøjter, danser, tager på lejr og maler. Hun planlægger også at bestå seminar, lære at køre bil, spare sammen til en rejse til USA og blive gift i templet. Men det største mål lige nu er at sejre i radioen.

Jennys frivillige arbejde som disk jockey i hospitalets radio har skabt et ønske om at dele musik og ord med alle, der er villige til at lytte. Hun elsker alle former for musik fra klassisk til moderne og har en rolig, humoristisk facon foran mikrofonen.

»Jeg tror, det har været en stor hjælp, at jeg, fra jeg var barn, har holdt taler i Kirken. Det gør, at jeg er fortrolig med at tale i mikrofon,« smiler hun.

Lederen af Radio Halton, Derek Owens, er enig. »Først kom hun hertil som assistent. Så en dag, hvor den anden disk jockey var fraværende, overtog Jenny hans tid uden tøven, og hun lavede et godt show. Nu har hun sit eget show hver uge.«

Når chefen roser sådan, er det ikke underligt, at Jenny føler sig forpligtet til at være et fremragende eksempel på en sidste dages hellig.

Nogle gange kan fristelsen til at slække på standarderne være næsten overvældende, især når et længe ønsket mål kommer inden for rækkevidde. Fx blev Jenny engang inviteret til at møde flere berømte disk jockeys fra en stor radiostation – på en søndag.

Hun ønskede meget at være tilstede, støtte sine kolleger fra hospitalet og møde indflydelsesrige personer, som måske kunne fremme hendes karriere. Kolleger blev ved med at presse hende til at tage med. Men hun sagde nej og forklarede samtidig sine følelser for sabbatten.

»Jeg havde det skidt med at svigte dem,« siger hun, »men jeg ville have det værre ved at svigte mig selv og min himmelske Fader – ja, også mine kolleger, fordi de ville med tiden se på mig som et dårligt eksempel.«

Og Jenny ved, at et dårligt eksempel kan nedbryde kommunikationskanaler. Hun er mere interesseret i at åbne nogen, og det er tydeligt, da hun indtaler endnu en glad kommentar.

»Nu er det tid til at slutte for i dag, men før vi går, vil jeg gerne interviewe kvinden, som har interviewet mig de sidste to timer. Hun er også medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, sommetider kendt som Mormonkirken. Lad os stille hende et par spørgsmål om Kirken.« ☐

AT TRO PÅ KRISTUS

En praktisk fremgangsmåde til forsoningen

Stephen E. Robinson

Det største dilemma i hele universet består af to kendsgerninger. Vi kan læse om den første i Lære & Pagter 1:31: »Jeg, Herren, kan ikke se på synd med den ringeste eftergivenhed.« Det betyder, at han ikke kan tåle det; han kan ikke lukke øjnene eller se den anden vej eller feje det ind under gulvtæppet. Han kan overhovedet ikke tolerere synd.

Den anden side af dilemmaet er sagt meget enkelt: Jeg synder, og det gør du også.

Hvis disse to elementer var de eneste i ligningen, måtte vi alle konkludere, at vi som syndige personer ikke kan tolereres i Guds nærhed.

Men det er ikke de eneste elementer i ligningen. Kristi forsoning er den storslåede plan, hvorved dilemmaet kan løses. Jeg vil gerne fortælle om nogle oplevelser i min egen familie, som illustrerer, hvordan forsoningen virker og løser dette store dilemma.

Først en historie om min søn Michael, som gjorde noget forkert, da han var seks eller syv år. Han er min eneste søn. Jeg ønsker, at han bliver bedre end sin far, selv som dreng, og derfor forventer jeg meget af ham. Så jeg sendte ham ind på hans værelse med formaningen: »Kom ikke ud igen, før jeg kommer og henter dig.«

Og så glemte jeg ham. Nogle timer senere, mens jeg så fjernsyn, hørte jeg hans dør åbne, og forsigtige fodtrin kom ned ad gangen. »Åh, nej,« sagde jeg og løb hen til gangen, hvor han stod opløst i gråd og med tårer ned ad kinderne. Han så op på mig – ikke helt sikker på, om han skulle være kommet ud – og sagde: »Far, kan vi aldrig blive venner igen?« Selvfølgelig gav jeg ham et knus og fortalte, at jeg elskede ham, uanset hvad han havde gjort.

Ligesom Michael gør vi alle noget, der skuffer vor Fader, som adskiller os fra hans nærhed og hans Ånd. Til tider bliver vi åndeligt »sendt ind på vores værelse«. Der er synder, som sårer vores sjæl. Nogle gange gør vi noget, som får os til at føle, at vi aldrig mere kan blive rene. Når det sker, spørger vi sommetider Herren, mens vi ser op til ham: »Kære Fader, kan vi aldrig blive venner igen?«

Svaret, som står i alle skrifterne, er øredøvende: »Jo, gennem Kristi forsoning.« Jeg holder især af formuleringen i Esajas 1:18: »Kom, lad os gå i rette med hinanden, siger Herren. Er eders synder som skarlagen, de skal blive hvide som sne; er de end røde som purpur, de skal dog blive som uld.«

At tro på Jesus Kristus er ikke alene at tro på hans eksistens og identitet. At tro på Kristus er også at tro Kristus, når han siger, at han kan rense os og gøre os celestiale.

Herren siger, at uanset hvad du har gjort, så kan han gøre dig ren og værdig og uskyldig og celestial.

Nuvel, at udvise tro på Kristus er ikke blot at tro, at han er den, han siger, han er, eller at tro *på* Kristus. Nogle gange kræver tro på Kristus også, at vi *tror* Kristus.

Både som biskop og som lærer i Kirken har jeg lært, at der er mange, som tror, at Jesus er Guds Søn og verdens Frelser, men ikke tror, at han kan frelse dem. De tror på hans identitet, men ikke på hans magt til at rense, lutre og frelse. At tro på hans identitet er kun halvdelen af princippet. At have tro på hans magt til at rense og frelse er den anden halvdel. Vi må ikke alene tro på Kristus, men også tro Kristus, når han siger, at han kan rense os og gøre os celestiale.

FOTO: STEVE BUNDERSON

Når vi begår fejl, kan vi spørge vor Fader i Himlen, som min søn spurgte: »Kære Fader, kan vi blive venner igen?« Svaret er et øredøvende: »Ja!«

En mand sagde til mig: »Biskop, jeg er bare ikke af celestialt materiale.« Jeg havde fået nok, så jeg svarede ham igen: »Hvorfor indrømmer du ikke dit virkelige problem? Nå, du er ikke celestialt materiale? Velkommen i klubben. Det er der ingen, der er! Alene er ingen af os så fuldkomne, som vi må være for at leve i Guds nærhed. Hvorfor indrømmer du ikke, at du ikke har tro på Kristi evne til at gøre det, han siger, han kan?«

Han blev vred. »Jeg har et vidnesbyrd om Jesus,« sagde han. »Jeg tror på Kristus.« Jeg svarede: »Ja, du tror på Kristus. Men du tror ikke Kristus, når han siger, at selv om du ikke er celestialt materiale, kan han gøre dig til celestialt materiale, hvis du vil samarbejde.«

Da jeg var biskop, sagde nogle medlemmer til mig: »Biskop, jeg har syndet så forfærdeligt. Jeg kan ikke få alle evangeliets velsignelser, fordi jeg har gjort det eller det. Jeg vil komme i kirken, og jeg håber på en rimelig belønning – men efter det, jeg har gjort, kan jeg ikke modtage ophøjelse i det celestiale rige.«

Andre medlemmer sagde: »Biskop, jeg er bare et almindeligt medlem. Jeg er svag og ufuldkommen, og jeg har ikke alle de talenter, som bror (eller søster) det-og-det har. Jeg vil aldrig komme i biskoprådet, eller jeg vil aldrig blive præsidentinde i Hjælpeforeningen. Jeg er bare almindelig. Jeg håber på en plads lidt længere nede.«

Disse udtalelser er variationer over samme tema: »Jeg tror ikke, at Kristus kan gøre det, han hævder at kunne. Jeg har ingen tro på hans evne til at ophøje mig.«

HVORFOR HAN KALDES FRELSEREN

Sommetider bliver vi fortvivlede over kravet om at opnå fuldkommenhed. Sommetider kan vi ikke tro på den kosteligste sandhed i evangeliet, at Herren kan ændre os og bringe os tilbage til hans rige. Lad mig fortælle om en oplevelse, der fandt sted for omkring ti år siden.

Min kone, Janet, og jeg boede i Pennsylvania. Det gik ret godt. Jeg var blevet forfremmet, og det var et godt år for vores familie. Men for Janet var det personligt et vanskeligt år. Det år havde hun født vores fjerde barn, bestået sin universitetseksamen, bestået prøven for at blive autoriseret revisor og blevet kaldet til at være wardets hjælpeforeningspræsidentinde. Vi havde tempelanbefalinger, og vi holdt familieaftener. Jeg sad i biskoprådet.

Så en aften skete der noget med min kone, som jeg kun kan beskrive som »at dø åndeligt«. Hun ville ikke tale om det eller fortælle mig, hvad der var galt. For mig var det det værste. I flere uger ville hun ikke deltage i noget åndeligt, og hun bad om at blive afløst fra sine kaldelser.

Endelig efter godt to uger kom det ud. Hun sagde: »All right. Vil du gerne vide, hvad der er galt? Jeg kan ikke blive ved mere. Jeg kan ikke stå op kl. 5:30, bage brød, sy tøj, hjælpe mine børn med deres lektier, passe mine egne lektier, passe mine opgaver i Hjælpeforeningen, udføre slægtsforskning, gå til forældremøder i skolen og skrive til missionærerne.« Og hun remsede op den ene byrde efter den anden, som var lagt på hende.

»Jeg tror på Kristus,« sagde han. »Ja,« svarede jeg, »men du tror ikke Kristus, når han siger, at han kan gøre dig til celestialt materiale, hvis du vil samarbejde.«

Så nævnte hun sine småfejl og ufuldkommenheder. Hun sagde: »Jeg har ikke talenterne, som søster Morrell har. Jeg kan ikke gøre det, som søster Childs gør. Jeg prøver på ikke at råbe efter børnene, men jeg mister besindelsen og råber alligevel efter dem. Jeg har endelig indrømmet, at jeg ikke er fuldkommen, og at jeg aldrig vil blive fuldkommen. Jeg kan ikke klare at komme i det celestiale rige, og jeg kan ikke foregive, at jeg kan det. Så, jeg har givet op. Hvorfor knække nakken på at gøre det, jeg ikke kan?«

Vi begyndte at tale, og det var en lang nat. Jeg spurgte hende: »Janet, har du et vidnesbyrd?«

Hun svarede: »Naturligvis har jeg det! Derfor er det så forfærdeligt. Jeg ved, at det er sandt. Jeg kan bare ikke gøre det.«

»Har du holdt de pagter, du indgik, da du blev døbt?«

Hun sagde: »Jeg har forsøgt hele tiden, men jeg kan ikke holde alle budene hele tiden.«

Det glædede mig, fordi jeg da vidste, at hendes problem ikke var nogen af de forfærdelige ting, som jeg havde frygtet, det kunne være. Det er muligt at være et aktivt medlem af Kirken, at have et vidnesbyrd om dets sandhed, at sidde i lederstillinger – og på samme tid blive blind for de »gode nyheder«, der er kernen i evangeliet. Det var det, der var sket med Janet. Hun forsøgte at frelse sig selv. Hun vidste, hvorfor Jesus var rådgiver og lærer. Hun vidste, hvorfor han var et eksempel, Kirkens overhoved, vores ældre bror, ja, tilmed Gud. Alt det vidste hun, men hun forstod ikke, hvorfor han kaldes *Frelser.*

Janet forsøgte at frelse sig selv – med Jesus som rådgiver. Med det kan vi ikke. Ingen er fuldkommen. I Ether 3:2 læser vi om en af de største profeter nogensinde, Jareds bror. Hans tro var så stor, at han næsten trængte gennem sløret og så Kristi åndelige legeme. Alligevel sagde han, da han begyndte at bede:

»Se nu, o Herre, og vær ikke vred på din tjener på grund af hans svaghed for dig [læg mærke til, at han indleder sin bøn med en undskyldning for, at han som et ufuldkomment væsen henvender sig til en fuldkommen Gud]; thi vi ved, at du er hellig og bor i himlene, og at vi er uværdige for dig; som følge af faldet er vor natur bestandig ond; ikke desto mindre har du, o Herre, givet os den befaling, at vi skal påkalde dig, så vi kan få af dig efter vore ønsker.«

Selvfølgelig slår vi ikke til på det celestiale niveau.

Derfor behøver vi en frelser, og derfor har vi fået befaling om at henvende os til Gud og påkalde ham, så vi kan modtage i henhold til vore ønsker. Frelseren sagde: »Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, thi de skal mættes« (Matt. 5:6). Ofte fortolker vi dette skriftsted forkert. Vi tror, at det lyder: »Salige er de retfærdige,« men det gør det ikke. Hvornår er I sultne? Hvornår er I tørstige? Når I ikke har det, I ønsker. Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, som Gud har, efter det celestiale riges retfærdighed. Når det bliver ønsket i deres hjerte, da vil det blive givet dem – de vil blive mættet. Vi modtager »efter vore ønsker.«

AT BLIVE ÉT

I livet på jorden bliver vi kun fuldkomne gennem Kristi forsoning. Vi kan ikke selv opnå det. Vi må blive ét med Herren, som er en fuldkommen person. Det er det, man i erhvervslivet kalder en fusion. Hvad sker der, når et lille, konkurstruet firma på afgrundens rand slutter sig sammen med en stærk koncern? Aktiver og passiver i de to firmaer lægges sammen, og den nyskabte enhed er solvent.

Da Janet og jeg blev gift, var min økonomi ikke så god, og Janet havde penge i banken. Da vi indgik i ægteskabets pagtsforhold, fik vi en fælles konto i banken. Der var ikke mere en »jeg« eller en »hun« – nu var det i økonomiske sammenhænge »vi«. Mine passiver og hendes aktiver gik sammen på denne fælleskonto, og for første gang i mange måneder var jeg solvent.

Det er åndeligt talt det, der sker, når vi indgår i pagtsforholdet med vor Frelser. Vi har passiverne; han har aktiverne. Han tilbyder os et pagtsforhold. Jeg benytter bevidst ordet tilbyde, fordi det er et ægteskab af en åndelig art, der tilbydes. Det er grunden til, at han kaldes Brudgommen. Dette pagtsforhold er så personligt, at det i skrifterne beskrives som et ægteskab. Jeg bliver ét med Kristus, og som partnere arbejder vi sammen på at opnå min frelse. Mine passiver og hans aktiver bliver blandet. Jeg gør alt det, jeg kan, og han gør alt det, som jeg endnu ikke kan. Tilsammen er vi to fuldkomne.

Det er årsagen til, at Frelseren siger: »Kom hid til mig, alle I, som er trætte og tyngede af byrder, og jeg vil give jer hvile« (Matt. 11:28). Hvilken større byrde findes end kravet om fuldkommenhed? Tanken om, at man skal gøre sig selv fuldkommen i dette liv, før man har noget håb i det næste. Hvilken større byrde er der end lovens åg?

»Tag mit åg på jer og lær af mig,« sagde Frelseren, »for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet; 'så skal I finde hvile for jeres sjæle.'

Thi mit åg er gavnligt, og min byrde er let« (Matt. 11:29-30).

»STOL PÅ MIG«

Profeten Nephi var en af de store profeter, alligevel forstod han sit behov for Frelseren og sin afhængighed af ham. Han siger: »O, jeg elendige menneske! ja, mit hjerte sørger over mit kød, og min sjæl bedrøves på grund af min synd.

Jeg er omgivet af de fristelser og synder, som så let besnærer mig.

Og når jeg ønsker at glæde mig, sukker mit hjerte over mine synder« (2 Nephi 4:17-19).

Havde Nephi en forståelse for sin jordiske tilstand og for sit behov for, at Frelseren frelste ham fra hans synder? Ja, og nøglen ligger i det næste, der står i verset: »Alligevel ved jeg, til hvem jeg har sat min lid« (v. 19).

Nephi forstod, at han var ufuldkommen. Hans synder generede ham. Han var endnu ikke celestial. Men Nephi vidste, hvem han stolede på. Nephi stolede på Jesu Kristi magt til at rense ham for hans synder og bringe ham ind i Guds rige.

Jeg havde engang en ven, som ret ofte sagde: »Jeg er sådan cirka halvvejs gennem livet, og jeg er halvvejs i det celestiale rige, så det går præcist efter planen.«

En dag spurgte jeg hende: »Judy, hvad sker der, hvis du dør i morgen?« Det var første gang, at tanken slog hende.

»Lad mig se,« sagde hun, »halvvejs til det celestiale rige ... det er halvt terrestrial. Det er ikke godt nok.«

Vi er nødt til at vide, hvis vi skulle dø i morgen, om vi da i vores pagtsforhold med Frelseren har håb om det celestiale rige. Det håb er en af de lovede velsignelser ved pagtsforholdet. Alligevel er der mange, som ikke forstår det eller benytter sig af det.

Da vores tvillingepiger var små, besluttede vi at tage dem med hen i en offentlig svømmehal og lære dem, hvordan man svømmer. Jeg husker, at Rebekah kom først. Da jeg gik ned i vandet med hende, tænkte jeg: »Jeg vil lære Becky at svømme.« Men i hendes hoved tænkte hun: »Min far vil drukne mig. Jeg skal dø!« Vandet var en meter dybt, men Becky var kun 90 cm høj. Hun var så bange, at hun begyndte at skrige og græde og sparke og kradse. Hun var umulig at lære noget.

Til sidst slyngede jeg mine arme om hende, holdt om hende og sagde: »Becky, jeg har dig. Jeg er din far. Jeg elsker dig. Jeg vil ikke tillade, at der sker dig noget slemt. Slap nu af.« Heldigvis stolede hun på mig. Hun slappede af, hvorpå jeg lagde mine arme under hende og sagde: »OK, spark nu med benene.« Og hun begyndte at lære at svømme.

Åndeligt set skræmmes nogle af os tilsvarende af disse spørgsmål: »Er jeg celestial? Vil jeg klare det? Var jeg god nok i dag?« Vi er så skræmte af, om vi skal leve eller dø, eller om vi har klaret den til riget eller ej, at vi ikke kan gøre fremskridt. På sådanne tidspunkter slynger Frelseren på en måde sine arme omkring os og siger: »Jeg har dig. Jeg elsker dig. Jeg vil ikke lade dig dø. Slap nu af og stol på mig.« Hvis vi kan slappe af, stole på ham og tro ham samt tro *på* ham, så kan vi sammen begynde at leve evangeliet. Så siger han: »OK, begynd med at betale tiende. Meget flot. Betal nu *hele* tienden.« Og således begynder vi at gøre fremskridt.

I Alma 34:14-16 læser vi:

»Se, det er hele betydningen af loven; hver eneste del deraf henviser til det store og sidste offer; og dette store og sidste offer skal være Guds Søn, ja, det skal være uendeligt og evigt.

Og således vil han bringe alle dem frelse, der vil tro på hans navn; og hensigten med dette sidste offer er at tilvejebringe den inderlige barmhjertighed, som overvinder retfærdigheden og tilvejebringer det middel, hvorved mennesker kan få tro til omvendelse.

Således kan nåden fyldestgøre retfærdighedens krav og omringe dem med sikkerhedens arme.«

Sikkerhedens arme – det er min yndlingsvending i Mormons Bog.

Tror sidste dages hellige på »at blive frelst«? Hvis jeg stiller mine elever i religion det spørgsmål med den rette betoning – »Tror vi på at blive frelst« – kan jeg som regel få omkring en tredjedel af dem til at ryste på hovedet og sige: »Nej, nej. De der andre religioner tror på det.« Hvilken tragedie! Vi tror helt bestemt på at blive frelst. Det er derfor, at Jesus kaldes Frelseren. Hvad nytte er det at have en Frelser, hvis ingen bliver frelst? Det er som at have en livredder, som ikke vil forlade stolen. »Hovsa, der gik endnu en svømmer ned. Hej, prøv med rygsvømning! Trist, han klarede det ikke.« Vi har en Frelser, som kan frelse os fra os selv, fra det vi mangler, fra vore fejl, fra den kødelige person i os.

I Joseph Smiths åbenbaring om det celestiale rige beskrev han personerne der med disse ord:

»Det er disse, hvis navne er skrevet i himlen, hvor Gud og Kristus er alles dommer.

Disse er retfærdige mennesker, gjort fuldkomne gen-

nem Jesus, den nye pagts mellemmand« (L&P 76;68-69).

Retfærdige mænd og kvinder, gode mænd og kvinder, de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, gøres fuldkomne gennem Jesus Kristus, den nye pagts mellemmand.

GIV HAM ALT, HVAD DU HAR

Da min kone og jeg talte om hendes følelse af utilstrækkelighed og følelsen af, at hun ikke kunne klare det, huskede jeg på noget, der var sket i vores familie nogle få måneder før. Vi kalder det for lignelsen om cyklen.

Jeg kom hjem fra arbejde en dag og satte mig i en stol for at læse avis. Min datter Sarah på syv år kom ind og sagde: »Far, må jeg få en cykel? Jeg er den eneste i hele kvarteret, som ikke har en cykel.«

Jeg syntes ikke, at jeg havde råd til at købe en cykel til hende, så jeg forsøgte at trække tiden ud ved at sige: »Ja, ja, selvfølgelig Sarah.«

Hun spurgte: »Hvordan? Hvornår?«

Jeg sagde: »Læg alle dine 25-ører til side, og snart vil du have nok til en cykel.« Så gik hun.

Nogle uger senere sad jeg i den samme stol. Jeg opfattede, at Sarah gjorde noget for sin mor og fik betaling. Hun gik ind i et andet værelse, og jeg hørte lyden »kling, kling«. Jeg spurgte: »Sarah, hvad gør du?«

Hun kom og viste mig et rent lille glas med et hul skåret i låget og en masse 25-ører på bunden. Hun så på mig og sagde: »Du lovede, at hvis jeg gemte alle mine 25-ører, ville jeg snart have nok til en cykel. Og, far, jeg har lagt hver eneste til side.«

Vi ønsker alle desperat ophøjelse i det celestiale rige, men som min datter, som ønskede en cykel, behøver vi hjælp fra en kærlig Fader, selv når vi gør vores bedste.

Mit hjerte fyldtes med kærlighed til hende. Hun gjorde alt i sin magt for at følge mine instruktioner. Jeg havde ikke direkte løjet for hende. Hvis hun gemte alle sine 25-ører, *ville* hun til sidst have nok til en cykel, men til den tid ville hun hellere have en bil! Hendes behov blev ikke dækket, så jeg sagde: »Lad os gå i byen og se på cykler.«

Vi var inde i samtlige butikker i Williamsport i Pennsylvania. Endelig fandt vi den – den perfekte cykel. Hun satte sig op på cyklen og var begejstret. Men da hun så, hvor meget cyklen kostede, blev hun lang i ansigtet og begyndte at græde. Hun sagde: »Åh, far, jeg vil aldrig få nok til en cykel.«

Så spurgte jeg: »Sarah, hvor meget har du?« Hun svarede: »61 25-ører.«

»Nu skal du høre,« sagde jeg. »Du giver mig alt, hvad du har og et knus og et kys, og så er cyklen din.« Hun gav mig et knus og et kys og 61 25-ører. Jeg betalte for cyklen. Derefter måtte jeg køre meget langsomt hjem, for hun ville ikke af cyklen; hun cyklede hjem på cykelstien. Mens jeg langsomt kørte ved siden af hende, gik det op for mig, at det var en lignelse om Kristi forsoning.

Vi ønsker alle noget desperat – noget langt større end en cykel. Vi ønsker ophøjelse i det celestiale rige. Vi ønsker at være sammen med vor Fader i Himlen. Og uanset hvor hårdt vi forsøger, så slår vi ikke til. På et tidspunkt forstår vi: »Jeg kan ikke klare det!« Det var det punkt, som min kone, Janet, var nået. På det tidspunkt smager vi sødmen af den evangeliske pagt, som Frelseren tilbyder: »OK, du er ikke fuldkommen. Giv

mig alt, hvad du har, og jeg betaler resten. Giv mig et knus og et kys – dvs. få et personligt forhold til mig – og jeg vil gøre det, der mangler.«

Der er gode nyheder og dårlige nyheder. De dårlige nyheder er, at han stadig kræver vores allerbedste indsats. Vi skal forsøge, vi skal arbejde – vi må gøre alt, hvad vi kan. Men de gode nyheder er, at når vi har gjort alt, hvad vi kan, er det nok – foreløbig. Sammen vil vi udvikle os i evighederne, og til sidst vil vi blive fuldkomne. Men i mellemtiden er vi kun fuldkomne i et partnerskab, i et pagtsforhold med Jesus. Kun ved at tage af *hans* fuldkommenhed, kan vi håbe på at kvalificere os.

Da Janet og jeg talte om, hvordan det virkede, forstod hun det endelig. Jeg husker hende sige med tårer i øjnene: »Jeg har altid troet, at han er Guds Søn. Jeg har altid troet, at han led og døde for mig. Men nu forstår jeg, at han kan frelse mig fra mig selv, fra mine synder, fra min svaghed, utilstrækkelighed og mangel på talent.«

Mange har glemt Nephis ord: »Intet kød kan bo i Guds nærværelse uden ved den hellige Messias' fortjenester, barmhjertighed og nåde« (2 Nephi 2:8).

Der er ingen anden vej. Mange har forsøgt at frelse sig selv, har holdt Jesu Kristi forsoning på afstand og sagt: »Når jeg har gjort dette, når jeg er blevet fuldkommen, når jeg har gjort mig selv værdig – så kan jeg værdigt modtage forsoningen. Da vil jeg lade ham komme ind.« Vi kan ikke gøre det. Det svarer til at sige: »Når jeg er rask, vil jeg tage medicinen. Så er jeg parat til den.« Sådan var det ikke meningen, at forsoningen skulle virke.

Dette pagtsforhold med Kristus beskrives i skrifterne som et ægteskab. Vi bliver ét med Kristus og arbejder med ham på at opnå vores frelse.

En af mine yndlingssalmer udtrykker i et vers begge sider af dette pagtsforhold (»There Is a Green Hill Far Away«, *Hymns*, 1985, nr. 194). Vi må søge at gøre hans gerninger med alt, hvad vi har i os. Vi må gøre alt, hvad vi kan, og når vi har gjort det, så må vi stole på hans forløsende blod og på hans evne til at gøre det for os, som vi endnu ikke selv kan.

Ældste Bruce R. McConkie plejede at kalde dette for at være spændt for i evangeliets seletøj. Når vi er i evangeliets seletøj, trækker vi for riget med vore øjne rettet mod målet. Selv om vi endnu ikke er fremme, kan vi være fast overbevist om, at ligesom det er vores mål i livet, så vil det også være vores mål i evigheden. Gennem Kristi forsoning kan vi håbe på at opnå og forvente at modtage dette mål.

Jesus Kristus er Guds Søn og verdens Frelser. Han er vores personlige Frelser, hvis vi blot vil indgå i det storslåede pagtsforhold med ham og give ham alt, hvad vi har. Uanset om det er 61 25-ører, 100 kr. eller to 25-ører, så må vi ikke holde noget tilbage; vi må give alt, hvad vi har. Og så må vi have tro og stole på hans evne til at gøre det for os, som vi endnu ikke kan gøre – til at kompensere for det, vi endnu mangler af fuldkommenhed. Det er åget, der er gavnligt, og byrden, der er let. □

Stephen E. Robinson er professor i religion ved Brigham Young University.

DEN ENDELIGE DOM AF JOHN SCOTT

Mæt dig med ordet

I byen Nahualá i Guatamala sker et mirakel blandt en kreds af indianske søstre, som samles i Hjælpeforeningen. De hører undervisningen på deres modersmål, quiché. Læreren, en indiansk søster klædt i traditionelt Maya-tøj, *corte* og *huipil* (rigt broderet og håndvævet nederdel og bluse), oversætter fra spansk til quiché, mens hun underviser.

I et område med begrænsede muligheder for skolegang, især for kvinder, har denne lærer selv lært at læse ved en ihærdig indsats. Og hun er også begyndt at undervise en anden søster i at læse. På grund af hendes mange timer med personligt studium, gennemtrænger en ånd af lærevillighed hele gruppen i Hjælpeforeningen. Sammen mætter søstrene i Nahualá sig »med Kristi ord« (2 Nephi 31:20).

Overalt udvikler søstrene i Hjælpeforeningen deres evner og fortæller om magten i Guds ord, således som Frelseren befalede: »I skal undervise hinanden i rigets lære« (L&P 88:77).

Hvordan kan uddannelse hjælpe os med at oplyse os selv og andre?

SØG UDDANNELSE

Vi begynder at lære ved fødslen – og bør aldrig standse. Søster Camilla Kimball, præsident Spencer W. Kimballs hustru, var et eksempel på fortsat uddannelse. Hun deltog i et eller to universitetskurser hvert år, selv da hun var i halvfjerdserne. Søster Kimball sagde: »At lære vil sige at holde sindet åbent for alle mulige oplevelser.« Hun foreslog, at foruden at deltage i kurser, når det var passende, bør vi have »et åbent sind, et vågent øje og et ønske om at forstå andre mennesker og andre lande.« Hun foreslog også, at vi får vores børn til at elske at lære.

»Søg med flid,« sagde Herren, »og lær hinanden visdoms ord; ja, søg visdom i de allerbedste bøger, søg efter kundskab ved læsning og ved tro« (L&P 88:118).

Hvordan kan vi fortsætte vores uddannelse ud fra vore egne forudsætninger?

FORTÆLLE OM ORDET

Uanset vores situation kan vi søge lys og sandhed for os selv og for andre. »Når vi har viden og visdom, er vi i stand til at skelne sandhed fra vildfarelse og træffe bedre valg. Vi er bedre i stand til at forstå Gud og vore medmennesker, og vi opnår større kærlighed til dem ... For at blive uafhængige bør vi –

- forbedre vores evne til at læse, skrive og klare elementær matematik.
- studere skrifterne og andre gode bøger.
- lære at kommunikere effektivt med andre.
- benytte alle muligheder for at erhverve mere viden«

(*Omsorg på Herrens måde: Vejledning for ledere om velfærd*, s. 6).

I mange dele af verden får kvinder ikke chancen for at lære at skrive og læse rimeligt. Vi kan bidrage til at afhjælpe dette ved at tilbyde vores hjælp i lokale projekter for at forbedre læsefærdigheder. I nogle samfund kan man ikke få bøger. Oversættelsen af Mormons Bog gør det muligt for millioner af mennesker at modtage denne skat på deres eget sprog.

Hvordan kan vi bidrage til at sprede lyset og sandheden i vores egen familie og i samfundet? ☐

STJERNEN

BØRNESTJERNEN

141. ÅRGANG · JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE · APRIL 1992

MIN BED

Helen Hughes Vick

Lene havde lige bedt sin aftenbøn og var ved at gå i seng, da hun lagde mærke til hatten. Smilende tog hun den op fra stolen, hvor Sara havde glemt den. Det lignede Sara at glemme sin hat. Hun glemte altid noget.

Lene lagde Saras hat ved siden af sin egen på kommoden. De var ens, bortset fra at Lenes var en lille smule større. De havde købt hattene sammen i begyndelsen af sommeren og havde haft dem på hele sommeren. Det var ikke til at forstå, at de skulle i skole igen i næste uge. Men der var stadig et par feriedage tilbage, og de havde hele eftermiddagen planlagt, hvordan hvert eneste minut skulle bruges, indtil skolen begyndte igen.

Sara og Lene havde været veninder siden børnehaven. De havde gået i samme klasse hvert år. De havde begge rødt hår, brune øjne og fregner. De elskede begge pebermynte, lavendelblå, de samme bøger, de samme spil, den samme musik og de samme mennesker. Hvor den ene gik hen, ville den anden også være. De var næsten uadskillelige.

ILLUSTRERET AF LARRY WINBORG

STE VENINDE

Da Lene vendte sig om for at gå i seng, kom hendes mor ind på værelset. Lenes smil blegnede, da hun så sin mors ansigt. Der var noget galt, meget galt!

»Lene, jeg må sige noget til dig, og det er svært,« sagde mor og satte sig ved siden af Lene på sengen. »Her i aften var Sara ude at cykle sammen med sin bror. Hun blev kørt ned af en bil.«

»Kørt ned af en bil! Kom hun noget til? Hvor er hun nu – på hospitalet? Jeg må hen til hende lige nu!«

»Hør nu, min skat. Sara døde på stedet. Det gør mig ondt.«

»Død! Det kan hun ikke! Jeg var sammen med hende hele dagen. Hun har glemt sin hat her. Vi skal svømme i morgen tidlig. Bagefter cykle lidt rundt, og ...« Tårerne strømmede ned af Lenes ansigt, og hun rystede over det hele. Tankerne fløj rundt i hovedet: *Sara kan ikke være død! Vi skal sidde i samme klasse i næste uge. Vi skal have ens tøj på den første dag.*

Mor holdt Lene tæt ind til sig, mens hun græd. Da tårerne var stilnet af, sagde mor: »Jeg ved, hvor ked af det du er, og hvor ondt det gør lige nu. Det gør altid ondt, når man mister en, man elsker. Det er svært for dig lige nu. Men husk på, at Sara helt sikkert er lykkelig i åndeverdenen. Hun elskede vor himmelske Fader meget.«

»Det er ikke retfærdigt!« råbte Lene. »Det er slet ikke retfærdigt! Hvorfor skulle Sara dø? Hun er for god – hvorfor kunne en slem person ikke dø i stedet? Hun er kun 11 år – hvorfor kunne vor himmelske Fader ikke tage en gammel person, som var parat til at dø?«

»Jeg ved, at det ikke synes retfærdigt, og måske forstår vi det slet ikke i dette liv. Men vi kan ikke ændre det, der allerede er sket. Og vi må lære, på en eller anden måde, at acceptere det, der er sket.«

Lene faldt grædende i søvn den aften. Hun græd også hele næste dag. Hun græd ikke kun for Sara, men også for sig selv. Hun vidste ikke, hvordan hun kunne leve videre uden sin bedste veninde. Hvordan kunne hun gå i skole uden Sara? Mon Sara savnede hende lige så meget, som hun savnede Sara? Og hvor var himlen henne? Hvordan var der dér? Havde Sara også en bedste veninde der? Tusind spørgsmål blev ved med at suse rundt i Lenes hoved.

Aftenen før Saras begravelse blev Lene pludselig meget bange. Hun havde aldrig været til en begravelse før. Hvordan var det? Hvad ville der ske? Var det uhyggeligt? Hun ønskede ikke, at nogen lagde hendes bedste veninde i jorden og så bare efterlod hende der. Tårerne og gråden begyndte forfra endnu kraftigere end før.

Mens Lene græd, mærkede hun sin mors arme omkring sig. »Mor, hvordan vil det være i morgen til begravelsen? Hvad vil der ske? Gør det ondt at blive begravet?«

Mor var først stille og så ud, som om hun ikke helt kunne udtrykke sine tanker i ord. Så smilede hun gennem sine egne tårer og sagde: »Vent her. Jeg kommer straks tilbage.« Et minut senere kom hun tilbage med en konvolut med fotografier.

»Lene, far hentede disse hos fotohandleren i dag.« Hun gav Lene konvolutten med fotografier.

Lene så på det øverste, og der stirrede Sara tilbage på hende. Sara smilede og vinkede. Lene så over på mor.

»Det er billederne, vi tog af dig og Sara på vores skovtur i sidste måned, kan du huske det?«

Selvfølgelig huskede Lene det. Hvordan kunne hun nogensinde glemme en så dejlig dag?

Hun studerede hvert eneste billede. Der sprøjtede Sara og hun selv med vand ude i åen med buksebenene rullet op. Der klatrede de som aber i et gammelt egetræ. *Hvordan kunne Sara holde sin hat på hovedet, selv når hun hang i knæene med hovedet nedad?* tænkte Lene, da hun så på det billede. Hun begyndte at grine, da hun så Sara lave en grimasse på det sidste foto. Det var dejligt at grine igen. Bare et kort øjeblik glemte hun, at Sara var død.

»Disse billeder er ikke rigtigt Sara, vel?« spurgte mor. »De ligner bare. Når der bliver taget et billede af en person, fortsætter personen med at leve. Det, der ligner, er tilbage, så andre kan se det. Ligesom disse billeder er Saras fysiske legeme også tilbage, men den rigtige Sara lever stadig. Til forskel fra billedet, så vil Saras krop blive begravet i morgen, så man kan ikke se den efter i morgen, men Sara er fortsat uden sin jordiske krop for en tid. Lene, det ønsker jeg, at du husker – i morgen og altid.«

Mor fortsatte og forklarede, hvordan begravelsen ville foregå næste dag. Det gjorde det lettere for Lene, at hun vidste, hvad der skulle ske. Selv om der ikke ville ske noget skræmmende eller uhyggeligt, så var hun stadig lidt bange. Det hjalp også, at hendes forældre ville være sammen med hende.

Der lød stille, smuk musik, da Lene og hendes forældre kom ind i kirken næste dag. Lenes mave føltes helt tom og underlig, da de gik ind i kirkesalen. Der var mange mennesker. Alle så kede ud af det. Lene holdt tårerne tilbage, da de gik op til første række, hvor Saras familie sad. Lene holdt sin mor fast i hånden, da hun gik hen til Saras mor, som altid havde været næsten som hendes egen mor. Da Saras mor så Lene, bøjede hun sig ned og omfavnede hende længe. Da hun rejste sig igen, så Lene tårer og smerte i hendes øjne.

»Jeg vil tro, at du gerne vil have dette foto af Sara,« sagde Lene og gav Saras mor et af de nye billeder. Ansigtet lyste op i et smil, da Saras mor studerede billedet.

»Tak, Lene. Mange tak.« Lene og hendes forældre satte sig ned. Under hele begravelsen så Lene, at Saras mor så på fotoet. Når hun så på det, kom et lille smil frem. Lene vidste, at billedet hjalp Saras mor med at huske, at en dag ville hun og Sara igen være sammen.

Lene vidste, at Sara stadig var hendes bedste veninde. Hun ville savne Sara, men hun var sikker på, at Sara var glad i åndeverdenen. □

Jeg føler ærbødighed, når jeg læser i skrifterne

Virginia Pearce

»Min sjæl fryder sig over skrifterne, og mit hjerte overvejer dem, og jeg nedskriver dem til mine børns lærdom og nytte« (2 Nephi 4:15).

»Jeg legede med den først,« skreg den 4-årige Romero, da han flåede noget legetøj fra sin lillesøster. Lolita begyndte at rende hen mod deres mor, så Romero gav hende arrigt legetøjet tilbage. Grenspræsidenten og hans rådgivere var kommet på besøg, og Romero vidste, at hans forældre ikke ville forstyrres, når de talte med dem.

Romero bor i Filippinerne sammen med sin mor, far og lillesøster, Lolita. Deres hjem er en palmehytte, som hans far har bygget af palmeblade og bambus. Missionærerne underviste Romeros forældre i evangeliet, da han var en lille baby. De vidste, at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige var sand, og de blev døbt. De talte om evangeliet i hjemmet og læste i Mormons Bog sammen. De var en lykkelig familie.

I begyndelsen kom Romeros familie i kirke hver uge. De havde ikke en bil, og kirken lå for langt væk til at gå, så de kørte i en lille bus, der kaldes en jeepney. Men som ugerne gik, begyndte de at glemme at gemme penge til turen med jeepney, så de kunne ikke komme i kirke. Nogle uger blev de ikke klar tids nok, og efter en tid holdt de op med at gå i kirke. De talte ikke mere om evangeliet i deres hjem, og de læste ikke i Mormons Bog sammen.

Nu talte grenspræsidenten til Romeros mor og far om evangeliet. Romero hørte sin mor og far love at komme i kirke på søndag. Men Romero var stadig mere interesseret i at få legetøjet væk fra Lolita end i at lytte til de voksne.

Men da Romero hørte en af gæsterne sige »Mormons Bog«, holdt han op med at lege og lyttede til det, de sagde. Han gik over til en hylde og tog Mormons Bog frem. Han tænkte på nogle af de vidunderlige historier i Mormons Bog, som hans forældre havde læst for ham. Romero havde en god følelse, da han holdt Mormons Bog i hånden og huskede på disse ting. Han følte sig ærbødig. Nu havde han ikke lyst til at tage noget legetøj fra Lolita. I stedet ønskede han, at hun skulle være glad. Han ønskede at sidde stille og lytte til grenspræsidenten. Mens Romero lyttede, vidste han, at han gerne ville gå i kirke igen og læse i skrifterne sammen med sin familie igen.

Nephi og andre store mænd skrev mange beretninger om deres liv i Mormons Bog, for at vi kunne lære om vor himmelske Fader og Jesus. Når vi læser eller hører disse historier, vil vi have en ærbødig følelse i vores hjerte. Disse ærbødige følelser vil hjælpe os med at opføre os anderledes. Vi får ikke lyst til at skubbe, puffe eller tage noget fra andre, men i stedet være venlig og vise mere respekt. Hvis du altid ønsker at føle dig nær vor himmelske Fader, så læs i Mormons Bog hver dag.

MINE YNDLINGSHISTORIER FRA MORMONS BOG

ILLUSTRERET AF JOCELYN PARMER

Instruktioner

For at lave et hæfte med nogle af dine yndlingshistorier fra Mormons Bog, så tag tre eller flere stykker almindeligt hvidt papir. Læg papiret i en bunke og fold det på midten. Hæft papiret to eller tre gange langs folden eller lav tre huller langs folden og bind hæftet sammen med garn. Farvelæg billedet herover, klip det ud og lim det på forsiden af dit hæfte. Tegn et billede af en af dine yndlingshistorier fra Mormons Bog på hver side og skriv en titel eller beskrivelse af historien under din tegning.

Forslag til fællestid

1. *Spil »Hvem er jeg?« ved at lade et barn læse oplysninger fra et kort om en bestemt person i Mormons Bog. Spørg så de andre: »Hvem er jeg?« Ved mindre børn kan man lade et barn stå foran Primary og lade en voksen læse oplysningerne.*
2. *Bed nogle få voksne medlemmer i dit ward eller gren om at medbringe deres eget eksemplar af Mormons Bog til Primary. Lad hver person fortælle om sine tanker i forbindelse med Mormons Bogs betydning og deres følelser for skrifterne.*
3. *Vis børnene noget meget kostbart. Fortæl børnene, at de skal behandle denne genstand meget forsigtigt på grund af dens store værdi. Giv hvert barn lejlighed til at holde skrifterne. Få børnene til at forstå, at skrifterne er hellige og kommer fra vor himmelske Fader. Vi kaster ikke med dem eller misbruger dem ikke, men vi viser dem ærbødighed ved at studere dem.* □

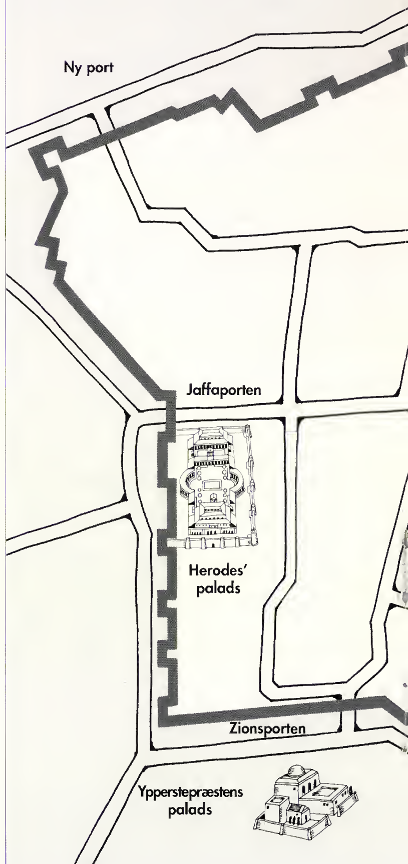
PÅSKEKALENDER APRIL 1992

Corliss Clayton

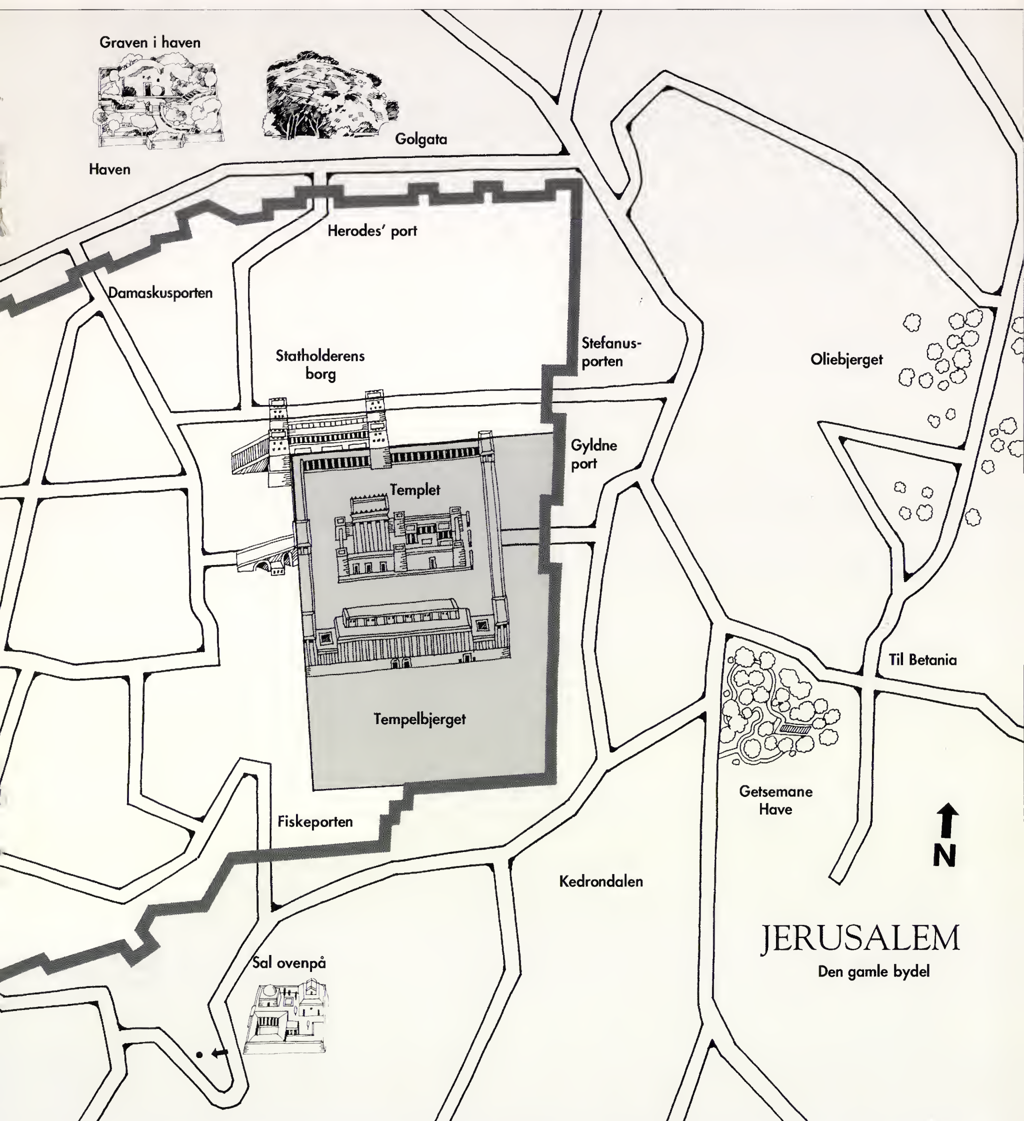
1	ONSDAG	Joh. 12:1-3	Betania
2	TORSDAG	Matt. 21:12-13, 45-46	Templet
3	FREDAG	Luk. 22:7-13	Sal ovenpå
4	LØRDAG	Joh. 13:1-17	Sal ovenpå
5	SØNDAG	Joh. 13:21-30	Sal ovenpå
6	MANDAG	Matt. 26:26-29	Sal ovenpå
7	TIRSDAG	Joh. 13:33-35; 15:9-17	Sal ovenpå
8	ONSDAG	Joh. 17	Jerusalem
9	TORSDAG	Matt. 26:30-35	Oliebjerget
10	FREDAG	Luk. 22:40-46; Mark. 14:39-42	Getsemane Have
11	LØRDAG	Luk. 22:47-51	Getsemane Have
12	SØNDAG	Joh. 18:12-14, 19-24; Matt. 26:57-68	Hos Kajfas
13	MANDAG	Joh. 18:25-27	Hos Kajfas
14	TIRSDAG	Mark. 15:1; Joh. 18:29-38	Statholderens borg
15	ONSDAG	Luk. 23:6-11	Hos Herodes
16	TORSDAG	Matt. 27:15-25	Statholderens borg
17	FREDAG	Mark. 15:13-20	Statholderens borg
18	LØRDAG	Joh. 19:4-16	Statholderens borg
19	PÅSKESØNDAG	Joh. 19:17-22	Golgata
20	MANDAG	Luk. 23:34; Joh. 19:23-24	Golgata
21	TIRSDAG	Matt. 27:39-44; Luk. 23:39-43	Golgata
22	ONSDAG	Joh. 19:25-27	Golgata
23	TORSDAG	Matt. 27:45-46, 50-54	Golgata
24	FREDAG	Joh. 19:31-37	Golgata
25	LØRDAG	Joh. 19:38-42	Golgata
26	SØNDAG	Matt. 27:62-66	Graven
27	MANDAG	Joh. 20:1-18	Graven
28	TIRSDAG	Luk. 24:12-33	
29	ONSDAG	Joh. 20:19-31	
30	TORSDAG	Joh. 21:1-17 Ap.G. 1:1-11	

FORSONIN

Læs hver dag de vers, der er nævnt på kalenderen, og lær om nogle af begivenhederne i de sidste dage af Jesu liv på jorden. Når et sted nævnes, så find det på kortet.

NGEN OG OPSTANDELSEN

Han sendte sin Søn

Udtryksfuldt ♩=66–80

F C7 F C7 F

Hvor-dan for-tal-te

with pedal

Gm C7 F Dm

Fa-de-ren om kær-lig-hed og om-sorg? Han send-te ned sin

mp

G7 F C7 F

Søn på jord med fred og hel-lig-hed. Hvor-dan be-ly-ste

Gm C7 F7 B♭

Fa-de-ren den vej, vi skul-le føl-ge? Han send-te ned sin

F G7 C7 F B♭

Søn, som for-an gik og vi-ste vej. Hvor-dan be-lær-te

mf

F Dm Gm A7 B♭

Fa - der - ren om of - fer og om - død? Han send - te ned sin Søn

A7 D Gm C7

for at dø og at - ter at op - stå.

F Gm C7 F7

Hvad be - der Fa - de - ren os om, og hvad mon skrif - ten læ - rer? Hav

f

B♭ F G7 C7 F

tro, hav håb, lev som Hans Søn, hjælp an - dre på din vej.

rit. *mp*

B♭m F

Hvad be - der Han? Lev som Hans Søn!

pp

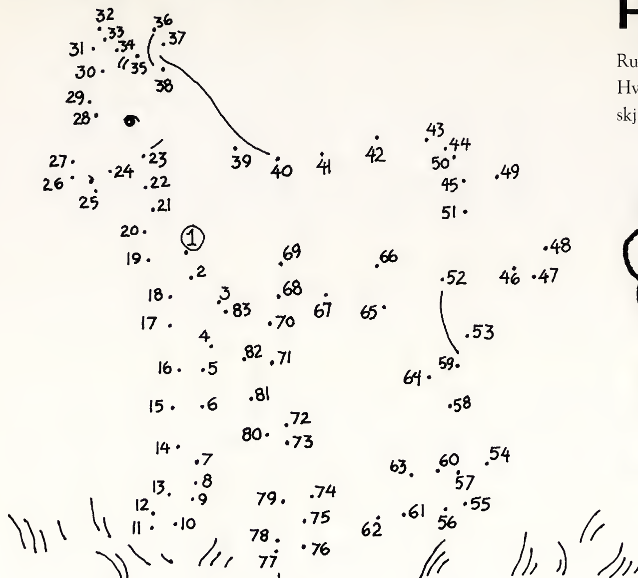
Tekst: Mabel Jones Gabbott, 1910
Musik: Michael Finlinson Moody, 1941
Oversat af Sonja Kristoffersen, 1936

Moroni 7:48, 3 Nephi 27:21
Joh. 3:16, 13:15

BARE FOR SJOV

PRIK TIL PRIK

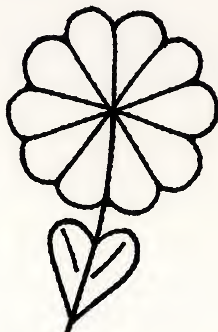
Judd

BLOMSTER-HJERTER

Ruth Iman

Hvor mange hjerter kan du finde skjult i denne blomst?

OVER BØLGEN BLÅ

Mary Jean Plantner

Når man skal rejse direkte mellem de to byer, der er nævnt parvis herunder, skal man krydse et hav. Kan du vælge det rigtige?

1. Beirut i Libanon til Limassol på Cypern	( )	a. Mexicanske Golf
2. Tampa i Florida til Havanna på Cuba	( )	b. Tasmanhavet
3. Caracas i Venezuela til Kingston på Jamaica	( )	c. Arabiske Hav
4. Managua i Nicaragua til Lima i Peru	( )	d. Nordsøen
5. Sydney i Australien til New Plymouth i New Zealand	( )	e. Stillehavet (sydlige)
6. Port Hedlan i Australien til Yogyakarta i Indonesien	( )	f. Sydkinesiske Hav
7. Edinburgh i Skotland til Oslo i Norge	( )	g. Beringshavet
8. Saigon i Vietnam til Hong Kong	( )	h. Sargassohavet
9. Bombay i Indien til Aden i Yemen	( )	i. Indiske Ocean
10. Lissabon i Portugal til Keflavik i Island	( )	j. Koralhavet
11. Rockhampton i Australien til Guadalcanal i Salomonøerne	( )	k. Stillehavet (nordlige)
12. San Juan på Puerto Rico til Norfolk i Virginia (USA)	( )	l. Røde Hav
13. San Francisco i Californien til Honolulu i Hawaii	( )	m. Middelhavet
14. Nome i Alaska til Petropavlovsk i Rusland	( )	n. Atlanterhavet
15. Port Sudan i Sudan til Mekka i Saudi Arabien	( )	o. Caraibiske Hav

Blomsterhjerte: 11 På bølgen blå: (1) m, (2) a, (3) o, (4) e, (5) b, (6) i, (7) d, (8) f, (9) c, (10) n, (11) j, (12) h, (13) k, (14) g, (15) l.

HISTORIER FRA MORMONS BOG

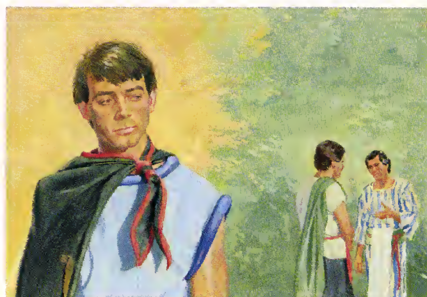
ALMA DEN YNGRE OMVENDER SIG

Kong Mosiah gør Alma til leder for Kirken i Zarahemla. Alma vælger andre mænd til at hjælpe i undervisningen af nephiterne.
Mosiah 25:19; 26:8

Alma og kong Mosiah er bekymrede, fordi de ikke-troende var årsag til, at Kirkens medlemmer led for deres tro.
Mosiah 27:1

Alma havde en søn, der hed Alma. Alma den yngre troede ikke på sin fars ord, men blev en ugudelig person.
Mosiah 27:8

Alma den yngre og kong Mosiahs fire sønner skabte problemer for Kirken. De smigrede folk og forsøgte at føre dem væk fra sandheden.
Mosiah 27:8

Mange af dem, der hørte på dem, forlod Kirken og blev ugudelige. Alma bad om, at hans søn ville lære sandheden at kende og omvende sig.
Mosiah 27:9

ILLUSTRERET AF JERRY THOMPSON

Alma den yngre og kong Mosiahs sønner gik omkring og forsøgte at ødelægge Kirken.
Mosiah 27:10

En dag viste en Herrens engel sig for dem. Englen talte til dem med en høj stemme, som rystede jorden.
Mosiah 27:11

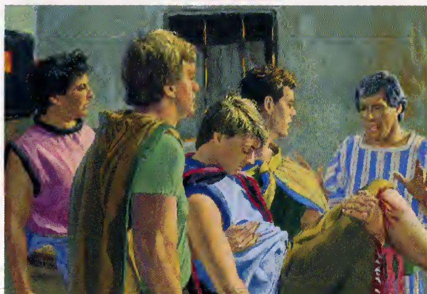

De fem unge mænd blev så bange, at de faldt til jorden. I begyndelsen forstod de ikke, hvad englen sagde.
Mosiah 27:12

Englen spurgte Alma den yngre, hvorfor han skabte problemer for Kirken.
Mosiah 27:13-14

Englen var kommet som svar på bønner fra Kirkens medlemmer. Jorden rystede, da han befalede Alma den yngre at ophøre med at ødelægge Kirken.
Mosiah 27:14-17

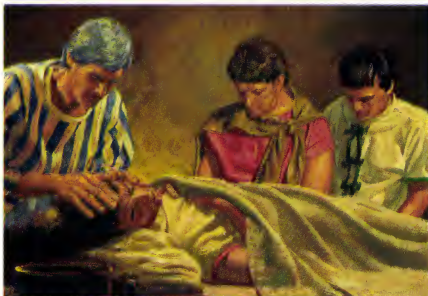

Alma den yngre og Mosiahs sønner faldt igen om på jorden. De havde set en Herrens engel, og de vidste, at Guds kraft havde rystet jorden.
Mosiah 27:18

Alma den yngre var så forbløffet, at han ikke kunne åbne sin mund og tale. Han blev så svag, at han tilmed ikke kunne bevæge sine hænder.
Mosiah 27:19

Mosiahs sønner bar Alma den yngre hen til hans far og fortalte ham alt det, der var sket dem.
Mosiah 27:20

Alma den yngres far blev glad, for han vidste, at Guds kraft havde gjort dette ved hans søn, og at Gud havde besvaret hans bønner.
Mosiah 27:20

Alma den yngres far kaldte mange mennesker sammen for at se, hvad Herren havde gjort for hans søn og for Mosiahs sønner.
Mosiah 27:21

Alma den yngres far fastede og bad sammen med andre kirkeledere, og de bad Gud om at hjælpe Alma den yngre med at komme til kræfter igen.
Mosiah 27:22

Efter to dage og to nætter fik Alma den yngre sin styrke tilbage og kunne igen tale og bevæge sig.
Mosiah 27:23

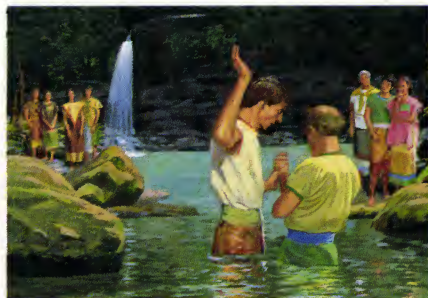

Han fortalte andre mennesker, at han havde omvendt sig fra sine synder, og at Gud havde tilgivet ham.
Mosiah 27:24

Han sagde, at alle må blive retfærdige for at kunne træde ind i Guds rige, og han fortalte dem om, hvor meget smerte han havde lidt på grund af sine synder.
Mosiah 27:25-26, 28

Alma den yngre var lykkelig, da han havde omvendt sig, fordi Gud havde tilgivet ham. Han vidste, at Gud elskede ham.
Mosiah 27:29

Alma den yngre og kong Mosiahs sønner begyndte at undervise i sandheden over hele landet. De fortalte alle om, hvad de havde hørt og set.
Mosiah 27:32

De forsøgte at gøre det dårlige, de havde gjort, godt igen. De forklarede skriften for andre og underviste dem om Jesus Kristus.
Mosiah 27:35

Gud velsignede Alma den yngre og Mosiahs sønner, når de underviste i evangeliet. Mange lyttede til dem og troede.
Mosiah 27:36-37

Min tros odyssé

Laurence H. Keim

Mormons Bog har været min jernstang og vejledt mit vidnesbyrd om evangeliet.

Før jeg blev døbt, havde jeg vanskeligheder med visse dele af Mormons Bog, da jeg læste den første gang. Næsten hver dag satte jeg mig ned for at drøfte evangeliet med Frank, min sidste dages hellige kollega. Jeg stillede Frank nogle vanskelige spørgsmål om Mormons Bog, og han svarede altid på en praktisk måde, som hjalp mig dengang.

Da jeg havde læst Mormons Bog, forsøgte jeg at bede om den. Jeg fik ikke et brændende vidnesbyrd, men alligevel følte jeg, at den indeholdt sandhed. Selv om jeg ikke var sikker på, om den var historisk, så troede jeg, at den var et betydningsfuldt kristent dokument. Jeg konkluderede, at Mormons Bog var inspireret.

Når jeg betragtede Kirken og dens medlemmer, fandt jeg en blanding af åndelighed og praktisk anvendelse af evangeliet i hverdagen, som rørte andre – blandt andet mig. Jeg følte, at mormonismen var Det Nye Testamentes kristendom i funktion. Derfor var jeg begejstret over, at jeg måske havde fundet en kirke, som var det bedste eksempel på sand kristen levevis. Det førte til min beslutning om at stille min himmelske Fader et enkelt spørgsmål i ydmyg bøn: »Skal jeg tilslutte mig denne kirke?«

Jeg husker, da jeg knælede i mørket i min stue, at jeg udøste mit hjerte for Herren og fortalte ham om min søgen, mine vanskeligheder og mit ønske om at gøre hans vilje. Jeg var rede til at handle efter det svar, jeg modtog. Efter min bøn rakte jeg ud efter min bibel. Da jeg bladede gennem siderne, følte jeg en tydelig tilkendegivelse i min sjæl: »Ja, du bør blive døbt!« Jeg græd af glæde. Endelig vidste jeg, hvad jeg skulle.

Siden har jeg erfaret, at mit vidnesbyrd om evangeliet er vokset i samme tempo som min overbevisning om sandheden af Mormons Bog. Men væksten i mit vidnesbyrd er ikke kommet uden vanskeligheder.

BØNSOMT STUDIUM

Da jeg fortalte min familie om min beslutning om at blive døbt, vendte min far sig bort i væmmelse. Jeg var helt slået ud! Manden, jeg havde elsket og respekteret mere end nogen anden, var meget imod min beslutning i det vigtigste spørgsmål i mit liv!

Nogle få måneder efter at jeg blev døbt, mødte jeg for første gang anti-mormonske materialer. Mine forældre havde fået nogle båndoptagelser med en person, der var kendt for sin kritik af Kirken, og de var oprigtigt bekymrede over, hvad jeg var blevet indblandet i. Da jeg lyttede til båndene, blev jeg også bekymret.

Selv om nogle af disse negative oplysninger lød troværdige, var min reaktion, at det ikke kunne være rigtigt. Jeg havde mærket Ånden for mange gange under studiet af Kirken til at fornægte, at den var sand, så jeg bestemte

mig for at undersøge disse anti-mormonske påstande. Jeg gik til skriften i et bønsomt studium – især Mormons Bog. Medlemmer af Kirken med større viden hjalp til med at besvare mine spørgsmål. Bagefter var jeg mere overbevist end nogensinde om, at jeg havde truffet det rette valg ved at tilslutte mig Kirken.

Som resultat heraf indtalte jeg mit eget bånd personligt rettet til mine forældre og besvarede de væsentlige anklager i det anti-mormonske materiale. Jeg afspillede båndet for mine forældre, og bagefter så min far på mig med tårer i øjnene og sagde: »Det var en imponerende prædiken, min dreng!« Derefter gav vi hinanden et knus. Den oplevelse blev begyndelse på et nyt forhold mellem os.

»JEG VIL KUNNE GENKENDE HAM«

Dagen efter jeg blev kaldet til at virke som stavens missionspræsident, fortalte min mor, som ikke vidste noget om min nye kaldelse, at hun havde drømt om mig. Hun sagde, at i denne drøm havde jeg fået en ansvarsfuld position i min kirke, og at en ældre mand lagde sine hænder på mit hoved, som om han salvede mig, mens mange mennesker så på. Så fortalte jeg hende om min nye kaldelse og forklarede omstændighederne ved at blive indsat. Jeg sagde, at jeg sikkert ville blive indsat af en ældre mand. Jeg blev helt ekstatisk, da min mor sagde: »Jeg vil kunne genkende ham, hvis jeg så ham.«

Jeg inviterede mine forældre med til mødet. Efter ældste S. Dilworth Young indsatte mig, græd min mor, da hun sagde: »Det var manden i min drøm!« Jeg benyttede lejligheden til at bære mit vidnesbyrd for mine forældre og til at forsikre dem om, at de ikke behøvede at bekymre sig for mig. For første gang stillede min far mig flere spørgsmål om Kirken. Min mor græd bare glædestårer, mens vi alle oplevede Herrens Ånd.

ET STØRRE VIDNESBYRD

Mit vidnesbyrd om Mormons Bog voksede væsentligt, da min kone, Jan, og jeg blev kaldet på en fuldtidsmission med lederudvikling som opgave i missionen i Quito (Ecuador). Mens vi var på missinærernes træningscenter i Provo, modtog jeg konstant åndelig næring og fik læst Mormons Bog endnu en gang. Under denne gennemlæsning syntes ordene på hver side at trænge ind i mit sind uforstyrret af tvivl om bogens sandhed eller om dens historiske korrekthed. Jeg vidste, den var sand, og min væsentligste bekymring var at leve op til principperne, den belærte om.

På vores mission voksede mit vidnesbyrd om Mormons Bog atter, da jeg hørte vidnesbyrd fra de hellige i Ecuador. Nogle af de mest bevægende af disse usædvanlige vidnesbyrd kom fra medlemmerne i Otavalo i Ecuador. Disse mennesker er så godt som rene efterkommere af inkaerne; og deres mundligt overleverede historie, som er overleveret fra far til søn, ligner beretningerne i Mormons Bog så meget, at indianerne i Otavalo føler, at det er deres bog.

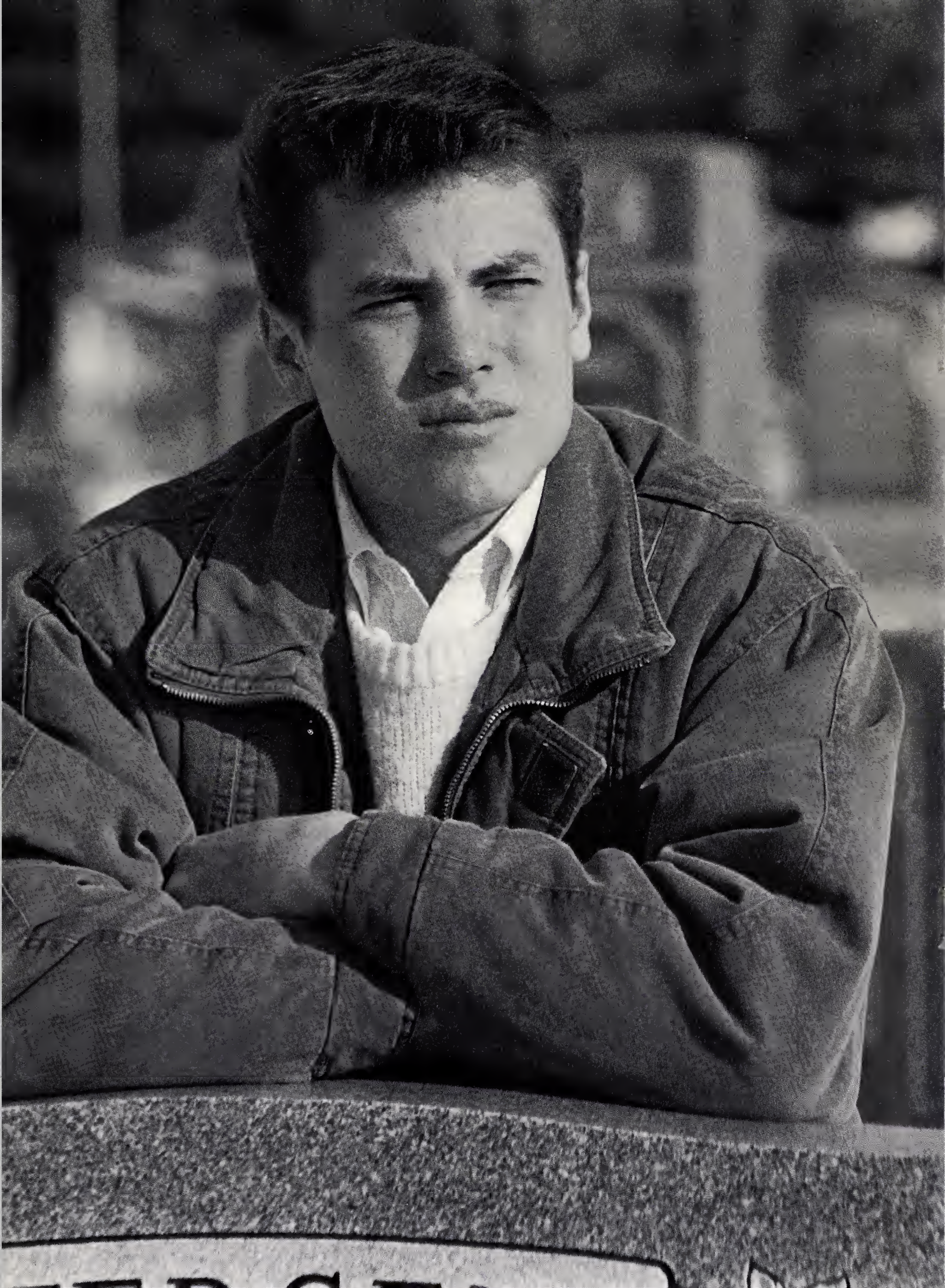
Efter vi blev afløst fra vores mission, besluttede vi at følge præsident Ezra Taft Bensons kald og læse Mormons Bog igen. Da jeg læste den denne gang, havde jeg mine oplevelser med medlemmerne i Ecuador og deres vidnesbyrd i tankerne. Mit studium indebar utallige timer med læsning, overvejelse, understregning og krydshenvisninger. På grund af mine oplevelser kunne jeg vidne om, at Mormons Bog er sand.

TYVE ÅR EFTER

Der er gået 20 år siden min dåb. Jeg har siden dengang læst Mormons Bog mindst ti gange, og hver gang jeg grunder over indholdet i denne enestående bog, får jeg nye indblik. Mine forældre er fuldt ud klar over, at mormoner er overbeviste kristne. Vi har en gensidig respekt for hinandens religiøse overbevisning. Vi besøger hinandens kirker, beder sammen og har familiesamtaler, hvor vi læser i skriften og drøfter evangeliske principper. Sommetider medtager disse samtaler skriftsteder fra Mormons Bog. Mit vidnesbyrd er stærkt, alligevel ved jeg, at det fortsat vil vokse i takt med mit studium af Mormons Bog. ☐

Laurence H. Keim er wardsmissionsleder i Mesa 11. Ward i staven i Mesa, Arizona.

ILLUSTRERET AF LARRY WINBORG

HVORFOR VAR MIN MOR NØDT TIL AT DØ?

Min mor døde sidste år. Alle sagde, at evangeliet ville give mig trøst, men jeg føler mig ikke trøstet. Nogle gange bliver jeg tilmed vred på min mor, som om hun med vilje har forladt mig. Når nogen siger, at Herren behøvede hende på den anden side, gør det mig rasende. Hvordan kan han behøve hende mere end mig? Sommetider bliver jeg også vred på Gud. Hvor finder jeg fred?

Svarene har til hensigt at hjælpe og vejlede, men er ikke udtryk for Kirkens lærdomme.

Vores svar:

De fleste oplever et forfærdeligt savn, når en person, de er tæt knyttet til, dør. Der er særligt vanskeligt, når dette tab opleves i en ung alder. Det, du føler, er meget virkeligt og meget svært at bære – og det er helt normalt.

Eksperter udtaler, at de fleste mennesker, som mister en af deres kære, gennemgår en lignende sørgeproces. Denne proces tager tid. Naturligvis er denne periode og tiden, den varer, meget forskellig fra person til person.

Det første stadium er ofte chok og benægtelse: »*Nej! Ikke min mor! Hun kan ikke være død! Det kan ikke ske for mig!*«

Denne følelse efterfølges ofte af *vrede* – en almindelig reaktion på sorg og smerte: »*Det gør mig vred, at Gud tillod min mor at dø!*« Dit spørgsmål antyder, at du måske er på dette stadium af sørgeprocessen. Andre trin kan være *at købslå:* »*Hvis blot jeg kunne få min mor tilbage, så ville jeg hjælpe hende og altid være sød og kærlig over for hende.*« Mange lider af *depression:* »*Hun er virkelig væk. Jeg kan ikke se, hvordan jeg kan leve uden hende.*«

Senere kommer der *accept* – og evangeliet har afgørende betydning her: »*Livet er virkelig evigt. Døden er kun et skridt på vejen. Evangeliet fortæller mig, at hun stadig kan være nær.*«

Det er helt normalt, at du føler, som du gør nu. Faktisk kan dette skridt i processen være nødvendigt for dig. Med tiden vil du komme til at acceptere det. Vreden vil kølne af, og du vil til sidst føle den rolige, dejlige, fredfyldte følelse af fred, der kommer fra Talsmanden, også kaldet Helligånden.

Forresten behøver vi ikke tage for givet, at mennesker, der dør, altid »behøves mere på den anden side end her.« Præsident Spencer W. Kimball udtalte i sin bog *Faith Precedes the Miracle:* »Fik Herren manden til at dø af et hjertestop? Døde missionæren i utide? Svar på det, hvis du kan. Jeg kan ikke, for selv om jeg ved, at Gud spiller en væsentlig rolle i vores liv, så ved jeg ikke, hvor meget han er årsag til, og hvor meget han blot tillader« (Salt Lake City: Deseret Book Co., 1972, s. 96).

Hvad kan der gøres for at hjælpe dig? For det første vil det virkelig gavne dig, hvis du fortæller om dine følelser til nogen, som elsker dig – en ven, din far, dine bedsteforældre eller din biskop. Det er i orden at græde, når det gør ondt. Din smerte vil ikke gå væk ved at fortælle om den – men det kan blive lettere at leve med den.

Efter du har gjort det, kan en præstedømmevelsignelse måske hjælpe. Bed din far eller hjemmelærer eller en præstedømmeleder, du stoler på, om at lægge værdige hænder på dit hoved og udtale det budskab eller de trøstende ord, som din himmelske Fader har til dig.

Derefter må du finde gode ting at bruge din tid på. Involvér dig i andres

FOTO: CRAIG MOYER

tjeneste. Læs i skriften. (Mange har fundet trøst i L&P 121:1-10 og i Bjergprædikenen i Matt. 5:1-7:29). Arbejd hårdt på at få gode karakterer i skolen. At være engageret og aktiv vil hjælpe dig gennem perioden med sorg.

Der er også noget andet, som måske kan trøste dig: Du ved allerede, at du vil se din mor igen en dag. Med tiden og som dit vidnesbyrd vokser, vil den overbevisning blive endnu stærkere. Hun er ikke borte. Hendes ånd lever, og gennem Kristi forsoning vil hun leve evigt.

Men det vigtigste er, at du må knæle i ihærdig bøn til din himmelske Fader og lægge dig i hans hænder. Sæt så al din lid til ham og sig: »Jeg har båret på en byrde, og jeg er træt af, at den tynger mig ned, og jeg er for træt til at bære den alene. Vil du ikke hjælpe mig?«

Det vil han. Rent faktisk, så vil han.

»Salige er de, som sørger, thi de skal trøstes« (Matt. 5:4).

De unge svarer:

Jeg forstår, hvad det vil sige ikke at føle fred. Da jeg var ti år, døde min far. Alle fortalte mig, at min himmelske Fader ville trøste mig, men de første par måneder følte jeg ikke andet end smerte og vrede, ikke fred.

En nat, midt i al denne smerte, havde jeg en drøm om min far, som hjalp mig med at forstå, hvad der var sket, og med at få fred med mig selv. Jeg ved, at min far udfører et stort værk med at hjælpe andre på den anden side. Jeg ved også, at du må søge dybt i dig selv og finde virkelig fred for at kunne leve et lykkeligt og fredfyldt liv.

Bente Heiselt, 16,
Powell, Ohio

Jeg ved, hvad det vil sige. Min mor døde, da jeg var seks. Jeg havde tre brødre og en søster, alle yngre end mig.

Det, der virkelig hjalp mig, var at gå til en nær ven og tale om min mor og om mine følelser.

Du vil også finde fred, når du går ind på dit værelse, lukker døren og græder ud. Jeg har gjort det masser af gange, og det hjælper virkeligt.

Ava Kearney, 12,
Wake Forest, North Carolina

Den fred, som du ønsker, tager tid. Den vil ikke komme i løbet af en nat. Min mor døde for ca. 5 år siden af kræft. Det er ikke let, at miste nogen, vi holder af. Jeg ønsker bare, at jeg havde talt med min far og mine søskende og fortalt dem om mine følelser. I stedet forsøgte jeg at skjule mine følelser. På grund af min stædighed blev det blot værre, da min far giftede sig igen, og vi flyttede til en ny by. Jeg var knust, fordi alle mine minder om min mor ikke længere var omkring mig. Jeg gav min himmelske Fader skylden for at gøre dette mod mig og for at gøre mit liv miserabelt.

Nu føler jeg fred i mig selv, fordi jeg besluttede at droppe mine gamle smerter og se fremad i stedet. Ja, jeg har stadig dage, hvor jeg undrer mig over, hvorfor min himmelske Fader har hele det evige perspektiv, og vi kun har et snævert udsyn.

Jeg håber, at du vil bevare en åben kommunikation med din familie. Lad dem kende dine følelser.

Hold dig nær din himmelske Fader. Han elsker os alle, og han vil trøste dig, når du virkelig er nedtrykt. Det kan jeg bevidne.

Mary Beth Bentley, 18,
Danville, California

Jeg ved, hvordan du har det. Min mor døde, da jeg var otte år. Jeg var bitter og hadede alt, der havde noget at gøre med Kirken. Jeg hadede især Gud, fordi han tog min mor fra mig og min familie.

I lang ting gjorde jeg blot automatisk det, der hører med til aktivitet i Kirken. Da jeg var 17 år præsenterede min vejleder i laurbærpigerne en lektie om, at familier er evige. Den

lektie gjorde et stort indtryk på mig. Efter den begyndte jeg at bede og læse i skriften. Endelig fik jeg nogle svar, som gav mening. Jeg talte også med min biskop. Han hjalp mig med at forstå det, jeg læste, og det, jeg fik svar på i mine bønner.

Familier er evige.

Tina Miller, 19, Danbury, Connecticut

Selv Kristus græd, før han oprejste Lazarus fra de døde. Maria og Marta græd på grund af deres store tab. Da Kristus kom, græd han sammen med dem. Hvorfor gjorde han det? Fordi han elskede dem så meget, at han bogstaveligt talt følte deres smerte.

Det samme gælder i dit tilfælde. Herren kender din smerte og har del i den.

Lad mig foreslå, at du finder trøst ved at trøste. Hvis din mor minder den mindste smule om min, så tror jeg, at hun ville ønske, at du finder og hjælper dem, som har størst smerte, uanset om det er fysisk eller følelsesmæssigt.

Adam Harris, 17, Thornton, Colorado

Min mor døde, da jeg var 15 år. Det er 20 år siden. Jeg har oplevet alle de følelser, som du giver udtryk for – vreden (på min mor og på min himmelske Fader), frustrationen, ensomheden og chokket. Alle disse følelser er meget virkelige.

Da min mor døde, talte vi ikke om det. Jeg tror, at det tog mig mange år at gennembearbejde hendes død på grund af det.

Forhåbentlig kan din familie tale om dine følelser og dit tab. Din mor eksisterer stadig; livet slutter ikke med døden. Din mor lever ganske enkelt et andet sted. Hun elsker dig meget højt.

Hvis din familie ikke kan tale om din mor, så må du finde nogen, som kan. Bed til din himmelske Fader, så han kan hjælpe dig med at finde en støttegruppe, en rådgiver eller en ven, som vil lytte til dig.

Der var noget, som hjalp mig meget (selv om jeg ikke forstod det før mange år efter). Det var at holde sig nær evangeliet, bede og holde budene. Jeg tillod mig selv at blive vred på min himmelske Fader. Det sagde jeg i mine bønner. Jeg tror, at han nok forventede det, og han tillod, at jeg gennemarbejdede mine følelser. Når jeg ser tilbage, kan jeg se, at min himmelske Fader omgav mig med sin kærlighed. Han beskyttede mig mod mig selv og min sorg.

Du vil altid savne din mor. Og det tager lang tid at finde fred. For mig tog det flere år. Men jeg kan love dig, at hvis du ønsker det, vil du få fred. Når du har fred i sindet, vil du føle, at der bliver passet på dig, og føle dig varm.

Jeg vil måske aldrig forstå, hvorfor min mor døde, da hun gjorde. Men det betyder ikke noget mere. Det er i orden. Jeg ønsker dig held og lykke.

Stephanie Ransom, 35, West Valley City, Utah

Du kan hjælpe med til at gøre SPØRGSMÅL OG SVAR bedre ved at svare på spørgsmålet herunder. Send dit svar inden 1. juni 1992 til STJERNEN, Hans Egedes Gade 2, 2200 Kbh. N. Skriv dit navn, alder, by, ward og stav i dit svar. Hvis det er muligt må du også gerne vedlægge et fotografi af dig selv. Fotografiet returneres ikke. Hvis dit svar er af fortrolig karakter, kan du bede om, at dit navn ikke offentligøres. Ikke alle svar vil blive benyttet.

Spørgsmål: Jeg har et problem med at udsætte alting. Jeg gør ikke mine opgaver færdige, når ikke mine mål og holder ikke mine løfter, alene fordi jeg ikke begynder i tide. Jeg ønsker ikke at svigte andre. Jeg kan bare ikke rigtigt sætte mig selv i gang. Hvad kan jeg gøre? □

ET ÅNDELIGT OVERFLØDIGHEDSHORN

Jay M. Todd

På Mormon Tabernakelkorets turné i Mellemeuropa og Rusland var koncert efter koncert kendetegnet på stor glæde over friheden og på udgydelse af Ånden.

Der synes ingen ende på beretningerne – de enestående beretninger, som medlemmer af Tabernakelkoret fortæller om deres tre ugers koncertturné gennem Mellemeuropa og Rusland i juni 1991 – kun kort tid før sidste sommers forbløffende ændringer i det tidligere USSR.

• Der var den gamle mand uden for Moskvas Bolsjoj Teater – hvor koret netop havde præsenteret sit musikalske budskab om evangeliet med fem vidunderlige ekstranumre – han råbte til alle, som ville høre: »Lenin – den første revolution! Tabernakelkoret – den anden revolution!«.

• Der var den 26-årige polske kvinde, som et medlem af koret mødte efter koncerten i Warszawa. Med tårerne strømmende ned ad kinderne sagde hun igen og igen: »Utroligt. Utroligt.« På spørgsmålet om, hvad hun mente med det, sagde hun: »I gør noget, som jeg aldrig før har følt. Jeg kan ikke forklare det på engelsk – og jeg kender ikke ord for det på polsk. Jeg ville ønske, at I sang hele natten, og så kun holdt en kort pause til morgenmaden.«

• Der var manden, som over for et medlem af koret efter koncerten i Prag langsomt udtrykte sine tanker om at have levet i et land, hvor tro på Gud var undertrykt og ateisme var religionen: »Jeg er 38 år – nu skal jeg fjerne 38 års indtryk af den modsatte filosofi.«

• Eller den midaldrende mand og hans kone i Budapest, som dybt bevægede gik hen til et kormedlem efter koncerten og stille sagde: »Du skal vide, at min kone og jeg – vi tror også på Gud. Vi forstår det, jeres musik fortæller.«

• Eller Kathleen Mickelsens oplevelse – en oplevelse, som mange kormedlemmer oplevede aften efter aften på en eller anden måde, men dette skete i Skt. Petersborg (det daværende Leningrad): »Midt under koncerten blev mine øjne draget mod en kvinde i salen – og jeg lagde mærke til, at hendes øjne var draget mod mig. Hun blev dybt rørt, da vi sang 'Love So Amazing, So Divine', en sang om Kristus på korset. Vi blev ved med at se på hinanden under resten af koncerter – og jeg sang af hele hjertet sangene som mit vidnesbyrd til hende.« Efter det sidste ekstranummer, mens koret forlod scenen, trængte kvinden og Kathleen sig gennem mængden og mødtes, omfavnede hinanden og kommunikerede følelsesmæssigt – med ord, når det var muligt, men sprogbarrieren gjorde det vanskeligt. Hvis ord ikke var mulige, da med tårer, lange inderlige håndtryk og dybfølte udtryk for »tak«, der varierede fra sprog til sprog og land til land.

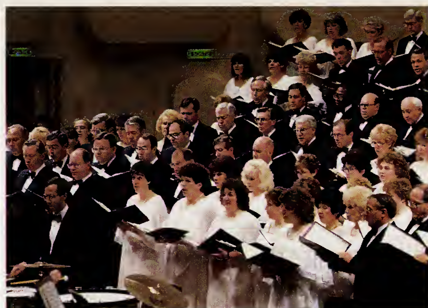
Hvis korets 22-dages rejse tværs gennem Europa ses på nogen anden måde end en følelsesmæssig og åndelig rig tur, så har man misforstået det centrale i korets missionærrejse. For de var missionærer – for de tusinder, som de mødte i deres daglige færden blandt mennesker alle vegne, for titusinder de stod overfor i opera- og koncertsale i hovedstæderne samt for millioner, som så eller hørte koncerterne i fjernsynet eller i radioen.

Jerold Ottley, dirigent for Mormon Tabernakelkoret, deler publikums bifald med korets medlemmer i koncerthuset Musikverein i Wien.

FOTO: CRAIG DIMOND

Koret rejste med fly eller bus næsten 7.000 km gennem otte lande – Tyskland, lige ind i Frankrig, Schweiz, Ungarn, Østrig, Tjekkoslovakiet, Polen og Rusland. I gennemsnit optrådte de en gang om dagen, de sang i alt 20 gange – 12 formelle koncerter, en kort udendørs optræden, ved tre nadvermøder og fire firesides.

Ind i disse byer og lande kom Herrens hær i en åndelig udgave, som hver aften brød ud i slagsangen og fortalte lytterne, at Herren har blæst i basunen, som aldrig vil blæse retræte. Men turens musikalske virkning (og den medfølgende følelsesmæssige og åndelige virkning) var blot en af fire strategier i forbindelse med turneen.

For det første var alene nyheden om, at Mormon Tabernakelkoret var på turné og kom til byen, tilstrækkeligt til at udsende bølger af forhåndsinteresse – beretninger af enhver art om koret; at det var amatører; dets højt anerkendte dirigent Jerold Ottley; dets organister og solister. Og der var selvfølgelig mange muligheder for at præsentere baggrundshistorier om kirken med væsentlig omtale af sidste dages helliges tro og livsstil i medierne i de tidligere østbloklande. Kirkens informationsafdeling sendte Michael Otterson og Michael Obst i forvejen. De følte mediernes bevågenhed, så de arrangerede endeløse interview i radio, fjernsyn og aviser samt besvarede utallige spørgsmål om Kirken.

Særlig interesse fra mediernes side fik koret i Warszawa, hvor journalister fra det polske fjernsyn mødte koret i lufthavnen og interviewede korets ledere, mens koret kom gennem tolden. Journalister fortsatte med at interviewe koret, mens de kørte i bus ind til byen, og da de ankom til Warszawa, blev koret mødt at en hærskare af andre repræsentanter for aviser og radio, som foretog omfattende interview af korets almindelige medlemmer og ledere om Kirkens mening om familien og moral.

• Indtil nu rapporterer medarbejderne i Kirkens informationsafdeling om flere hundrede artikler om koret og Kirken i de centraleuropæiske medier før koncerten. Artikler trykt efter koncerterne vil det tage måneder – måske op til et år – at indsamle!

Den anden hovedvægt i Kirkens kampagne var serien af koncerter – de umådeligt succesfulde to timer med et musikalsk og åndeligt festmåltid, som aldrig sluttede uden mindst tre ekstranumre. På hele turen lå gennemsnittet på over fem ekstranumre efter hver koncert. Disse ekstranumre blev ofte ledsaget af rytmiske klapsalver og fodtrampen, piften og bravo-råb og stående ovationer, som to gange ikke sluttede, før det sidste medlem af koret havde forladt scenen.

• »Efter koncerten i Skt. Petersborg gik jeg ud foran den filharmoniske koncertsal. Mennesker hvirvlede rundt alle vegne. Hvis jeg rakte min hånd frem, ville alle omkringstående ivrigt række ud og tage den – mange for blot at holde den i et langt øjeblik. Nogle gange fældede vi begge en tåre – der var ingen forståelige ord mellem os,« beretter DeAnne Zarbock.

• Efter koncerten i Moskva fortalte en mand, som sagde, at han var atomfysiker: »Jeg kan godt lide jeres sang om Gud. Min ven her er fra Sibirien. Han vil gerne vide, hvornår jeres missionærer kommer til Sibirien.«

• Det var også i Moskva, at guiden i bussen blev inviteret til koncerten om aftenen. Hun stod op under hele koncerten: »Jeg var alt for optaget til at sidde ned. Tak for den største glæde og den største åndelige oplevelse i mit liv.«

Korets optræden i Hallenstadion i Zürich, *til venstre*, tiltrak omkring 8.400 mennesker – et af de største antal tilhørere nogensinde ved en korkoncert. Den foregående aften sang koret i det akustisk fremragende Palais des Congrés i Strasbourg i Frankrig.

De første to mål, der blev fokuseret på – forhåndsomtale i medierne og selve koncerterne – påvirkede alle. De øvrige mål gjaldt en langt større målgruppe.

Den tredje hovedvægt i Kirkens kampagne var en gruppe på seks receptioner og fem middage, normalt efter en koncert, hvor de enkelte landes og byers ledere blev inviteret. Desuden inviteredes repræsentanter for ambassader og konsulater, prominente personer inden for de højere uddannelser, videnskaben, kunst og forretningsverdenen samt ledere for andre kirker. Sammen med dem var også kormedlemmer og lokale sidste dages hellige kirkeledere – stavs-, missions-, distrikts- eller grenspræsidenter – alt efter i hvilket område, det foregik. Hensigten var at bygge på den velvilje, som koncerterne havde skabt, samt oprette venskabelige og nyttige bekendtskaber mellem lokale kirkeledere og nationale og lokale ledere.

Receptionerne foregik alle i områder, hvor Kirken er velkendt og har et godt medlemsunderlag – Frankfurt, Strasbourg, Zürich, Wien, Dresden og Berlin. Middagene foregik på den anden side i de lande og byer, hvor Kirken stadig er ny, og hvor Kirkens medlemstal er lille – Budapest, Prag, Warszawa samt Moskva og Skt. Petersborg i Rusland.

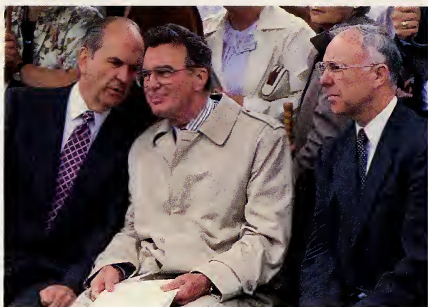
Prominente sidste dages hellige forretningsfolk og samfundsledere var værter ved disse festmiddage. Disse medlemmer betalte af egen lomme for middagene for at udtrykke, hvilken værdi de satte på religion og på deres medlemskab af Kirken over for politikere og andre repræsentanter for det offentlige. Beverly Campbell fra Washington D.C. sørgede på Kirkens vegne for disse arrangementer for særligt inviterede. Hun er leder for internationale anliggender i Kirkens informationsafdeling. Disse middage var utroligt gode til at åbne for kontakter. Der var talrige muligheder for varme velkomster og takketaler samt overrækkelse af gaver, som altsammen bidrog til at belyse Kirken og dens hensigter.

• Ved middagen efter koncerten i Budapest sagde formanden for det ungarske parlament: »Vi er overbevist om, at jeres enkle sandhed – frihed – er det, verden behøver. Og den lyd af solidaritet, der lyder fra koret, må ikke blive knust – den kan ikke blive ødelagt!«

• Viceministeren for kultur i USSR talte ved middagen i Moskva efter koncerten og sagde: »Jeg må fremhæve, at vi har noget tilfælles med jer mormoner – ingen rygning og ingen drikken – men jeg må indrømme, vi har ikke så megen succes med det. I sender os jeres kærlighed og skønhed, og vi søger de samme ting. Jeg er blevet mere overbevist om, at vi har fælles idealer, da vi talte med jeres missionærer ved bordet.«

Det fjerde område var et åndeligt kildevæld – fire firesides (med i gennemsnit 800 til stede) og fire nadvermøder centreret om koret, hvor alle, der ønskede at vide mere om Kirken var velkomne. I disse omgivelser blev Kirkens lærdomme gennemgået på inspireret vis af lokale medlemmer og ledere, som bar deres vidnesbyrd om evangeliet. Derefter fulgte taler af de generalautoriteter, som havde med turen at gøre – ældste Russell M. Nelson fra De Tolvs Kvorum, som ledsagede koret som følge af sit ansvar indtil for nyligt med at føre tilsyn med Kirken i Europa, og ældsterne Hans B. Ringger, Spencer J. Condie og Albert Choules jun. fra De Halvfjerds, som på det tidspunkt var områdepræsidentskab i Europa.

• »Under koncerten i Skt. Petersborg,« fortæller James B. Kennard, »blev jeg ved med at få øjenkontakt

Øverst til venstre: Borgmesteren i Friedrichsdorf i Tyskland, Gerd Schmidt, taler med ældste Russell M. Nelson fra De Tolvs Kvorum, kort efter han har budt koret velkommen til byen. *Til højre* ses ældste Spencer J. Condie fra De Halvfjerds, som da var rådgiver i det europæiske områdepræsidentskab. Nu er han præsident for Middelhavsområdet. *Øverst til højre:* Medlemmer af koret hilste på mange tusinder af koncertgængerne. *Herunder:* Mens uvejrsskyer forsvinder, dirigerer Jerold Ottley koret ved en koncert på tempelgrunden i Friedrichsdorf uden for Frankfurt.

med en mand blandt publikum. Jeg fandt ham bagefter og inviterede ham med til firesiden næste aften. Han og hans to sønner kom til firesiden og inviterede os derefter hjem til deres lejlighed, hvor vi havde en samtale om evangeliet. De lovede med glæde at læse Mormons Bog og at tale med missionærerne. Da aftenen var forbi, gav vore koner hinanden et knus.«

• »Jeg mødte Natasja ved søndagens nadvermøde i Moskva,« fortæller Ruth Carr. »Hun var blevet døbt for seks uger siden og havde syv børn. Mens vi talte sammen, fik jeg en stærk fornemmelse: 'Jeg kender dig. Jeg kender dig allerede.' For at være sikker spurgte jeg, om hun kom til koncerten mandag. Næste aften efter det sidste ekstranummer 'Gud vær med dig til vi ses igen' var hun overvældet og ledte efter mig. Da vi mødtes, sagde hun: 'Gud hjælp mig finde dig. Jeg tro, jeg ikke finde dig.' Vi planlagde at mødes næste dag, den anden fridag på turen. Da vi mødtes, gav Natasja mig en seddel, som lød: 'I nat jeg ikke sove. Jeg bede himmelske Fader hjælpe mig tale engelsk i morgen.' Vi tilbragte hele dagen sammen, hvor vi hele dagen brugte ordbogen frem og tilbage. Vi havde en dejlig tid sammen. Da dagen var forbi, sagde hun: 'Du min første ven.' Dertil svarede jeg: 'Jeg er blot den første af mange venner, som du vil få i Jesu Kristi evangelium.'«

Disse fire områder i forbindelse med Mormon Tabernakelkorets turné i 1991 – forhåndsomtalen, koncerterne, receptionerne og middagene samt firesides og nadvermøderne – var mægtige instrumenter i Herrens hånd til at tilvejebringe almindelig genkendelse, velvilje og forståelse for Kirken hos utallige mennesker i de lande, koret besøgte.

»Jeg vil rose Det Første Præsidentskab i denne kirke,« sagde ældste Nelson, »for deres beslutning om at undersøge mulighederne for en turné for Tabernakelkoret i disse lande, længe før de historiske omvæltninger fandt sted, og murene faldt. For mig er det et klart tegn på deres profetiske evner.«

Kendskab til turen var også et kald til at forberede sig – og korets medlemmer forberedte sig, både sprogmæssigt og musikalsk. Halvdelen af de 12 koncerter foregik i tysktalende byer – Frankfurt, Zürich, Wien, Dresden og Berlin (to koncerter); en koncert foregik i det fransktalende Strasbourg, en i Budapest på ungarsk, en på polsk i Warszawa og to på russisk i Moskva og Skt. Petersborg. For hver af disse lande og sprog havde koret lært – forbløffende godt! – nationalsangen og flere højt skattede folkemelodier. Der ud over sang de et større værk på hebraisk. Desuden var sidste år 200-året for Mozarts død, hvorfor koret ofte sang udvalgte værker af Mozart på latin. Selvfølgelig sang de også værker skrevet på engelsk – hvilket i alt betyder, at de lærte at udtale lyde på otte andre sprog! Korøvelser to gange om ugen var nødvendig i mange måneder forud for turen, foruden »flere timer med personlige øvelser, udenadslære og med at lære at udtale ordene,« udtaler et kormedlem, »end jeg nogensinde har brugt på noget andet i mit liv.«

Derudover var der den åndelige forberedelse. »Jeg har sunget med koret i ti år,« fortæller Susan Christensen, »og jeg har været med på andre ture, men jeg vidste, at denne tur ville blive noget særligt og også meget svær. Vi blev alle bedt om at forberede os åndeligt. Sammen med andre kormedlemmer bad jeg meget. Jeg læste i skrifterne, studerede og fastede. Jeg besøgte templet for at vide, hvor parat jeg var. Jeg håber, at andre ikke vil misforstå

Til højre: **På den veloplyste scene i Smetana-koncertsalen i Prag optog et fjernsynshold korets optræden til det tjekkiske fjernsyn.**
Yderst til højre: **JoAnn South Ottley synger en solo ved korets koncert i Dresden ledsaget af Elizabeth Ballantyne Elliott på klaver og Debra Gehris og Kathy Parker på fløjte.**

det, men jeg tror, at vi følte os klar til at blive benyttet som Herrens redskaber.«

»Hvor mange mennesker får opfyldt Almas ønske?« spørger Suzanne Tate. »I kender det – 'O, gid jeg var en engel og kunne få mit hjertes ønske opfyldt, så jeg kunne gå ud … som Guds basun' (Alma 29:1). Forestil jer, hvordan det er at kunne bruge sin 'basun' for Herren og synge til 100 millioner mennesker, som lytter og ser på steder, hvor evangeliet ikke har været? Men man skal være parat!«

At være parat til at hilse på mennesker efter en koncert såvel som i alle andre sammenhænge på turneen var et af kormedlemmernes større mål. »Vi er alle blevet indsat,« fortæller Kenneth Wilks, »til at tjene som Tabernakelkors-missionær.«

Det betød blandt andet, at hvert medlem af koret rejser på turné med flere dusin kassettebånd med koret, 100 kort med trosartiklerne og 100 henvisningskort, som alle er forsynet med det lokale missionskontors adresse og telefonnummer. Som alle andre missionærer betaler korets medlemmer selv for bånd og kort – endnu en gave, som hver sanger giver til de mennesker, som han eller hun møder. Når korets åndelige påvirkning er massiv, så er det ingen overraskelse. Da 313 ud af korets 324 sangere var med på turneen i Europa tæller koret allerede flere missionærer end to gennemsnitsmissioner. Når en by eller et koncertpublikum møder 313 missionærer og 32 administrative medarbejdere (i alt flere end 500 missionærer, når man medregner ægtefæller, som selv har betalt for at ledsage koret) er det uundgåeligt – at der kommer et overvældende antal af åndelige oplevelser, som medlemmer over hele verden kender til:

ANSIGTET

»To måneder før turneen fik jeg en tilskyndelse om at se efter et ansigt blandt publikum på turneen, så jeg bad om, at jeg måtte finde dette ansigt,« fortæller Janalee Free. »Jeg fik en drøm – jeg så en person, men intet ansigt. I mit sind opstod følelsen, at han var fra Tjekkoslovakiet. Under hver koncert ledte jeg efter ansigtet. Efter koncerten i Prag så jeg en mand, som fast knugede programmet i hånden, mens han intenst så på mig. Jeg rakte min hånd ud mod ham, og i det øjeblik vidste jeg, at han var den, jeg ledte efter. Der var en overvældende intensitet og følelse i hans håndtryk. Vi præsenterede os. Han sagde, at han aldrig kunne have forestillet sig det, han følte under koncerten. 'Jeg kan ikke forklare det,' sagde han. 'Vil du gerne have et bånd med koret?' spurgte jeg. Han græd, da jeg gav ham et. Han holdt båndet ind til brystet, mens jeg udfyldte en henvisning til missionærerne.«

»FORTÆL DEM, AT JEG ELSKER DEM«

Efter koncerten i Prag gik et kormedlem uden for Smetana-koncertsalen hen og hilste på en far og mor og deres barn, men de kunne ikke tale sammen. Straks trådte en ung mand hen for at oversætte. Han fortalte, at parret var hans forældre. Han var rejst til USA som udvekslingsstudent, havde fundet Kirken og var blevet døbt. Hans forældre var meget imod hans skridt, og han havde næsten tvunget dem til at komme til koncerten. Men under koncerten, forklarede han, »var det begyndt at brænde i dem.« Kormedlemmet fortsætter: »Vi talte sammen i nogle minutter, hvorpå jeg vendte mig mod forældrene og

sagde til den engelsktalende søn: 'Fortæl dine forældre, at hvis de ønsker at blive virkelig lykkelige, vil de slutte sig til Kirken. Fortæl dem, at evangeliet er sandt. Fortæl dem, at jeg elsker dem.' Ånden var overvældende! De omfavnede mig. De kyssede mig. De holdt min hånd. Og de sagde, at de ville mødes med missionærerne.«

»ER DU EN APOSTEL?«

»Vi har en fjern slægtning i Warszawa, og vi fortalte ham, at koret kom,« beretter Charlene VanWagenen Gale. »Efter koncerten ledte jeg efter ham med et billede i hånden, indtil jeg fandt ham. Hjemme hos ham talte vi den aften om evangeliet – nutidig åbenbaring, genoprettelsen og visdomsordet. Ind imellem løb tårer ned af hans kones ansigt. Da vi havde talt om apostle og profeter, spurgte han midt i samtalen: 'Er du en apostel?' 'Nej, jeg er en discipel,' sagde jeg og forklarede forskellen. 'Men du taler med stor overbevisning,' sagde han. 'Jeg siger kun det, jeg ved,' svarede jeg. Han sagde: 'Jeg vil gerne vide, hvorfor jeg føler, som jeg gør, når du taler.' Jeg fortalte ham om Helligånden og spurgte så: 'Vil du gerne tale med missionærerne og høre mere?' Svaret var ja.«

»JEG ER LYSMANDEN«

»Efter koncerten i Budapest gik jeg hen til to mænd med fuldskæg,« nævner Kay Lynn Wakefield. »Jeg spurgte, om de syntes om koncerten, og rakte hånden frem for at hilse på den ene. Han så sig omkring for at se, hvem jeg talte til. Jeg gav ham et kort med trosartiklerne. Han trak sig baglæns og sagde: 'Jeg er lysmanden' – ham, der stod for det elektriske lys ved koncerten. Han virkede overrasket over, at jeg ville tale til ham. Jeg forsikrede ham om, at jeg var glad for at tale med ham, og jeg takkede ham for hans lys. Jeg spurgte ham, hvem hans ven var, og han sagde, at vennen ikke talte engelsk og studerede til præst. Nu sagde han igen: 'Jeg er kun lysmanden.' Jeg lagde min hånd på hans arm, så ham ind i øjnene og sagde: 'Du er et Guds barn, og han elsker dig meget højt.' Jeg bar mit vidnesbyrd for ham og fortalte ham, at vi repræsenterede vor himmelske Fader og Herren Jesus Kristus. Jeg bad ham oversætte mine ord for sin ven, der ikke talte engelsk. Da han gentog mine ord, begyndte han at græde. Det virkede næsten, som om en beskyttende boble omgav os, og vi hørte ikke mere støjen fra mængden. Jeg fortalte dem begge, hvordan de kunne få en Mormons Bog fra missionærerne. Den studerende var synligt bevæget og lovede, at han ville få fat i bogen og læse den.«

»DA JEG KOM TIL JOSEPH SMITHS NAVN«

»Før koncerten på Bolsjoj-teatret,« fortæller Ann Halversen, »mærkede jeg en hånd på min arm. 'Vil du fortælle mig mere om mormonerne?' spurgte en kvinde. Jeg spurgte: 'Taler du engelsk?' 'Ja,' svarede hun. 'Er du kristen?' spurgte jeg. 'Ja,' sagde hun. 'Vidste du, at Kristus kom til Amerika efter sin opstandelse?' spurgte jeg. 'Gjorde han det!' udbrød hun med store øjne. Jeg beskrev kort indholdet af Mormons Bog. Jeg følte mig tilskyndet til at fortsætte – til at fortælle hende, hvordan vi fik Mormons Bog. Da jeg kom til Joseph Smiths navn, var Ånden så stærk, at i det øjeblik, hvor jeg nævnte hans navn, begyndte jeg at græde. Ånden var så stærk, at hun også

Øverst til venstre: Koret modtager bifald i Schauspielhaus i Berlin.
Øverst til højre: Organisten og nogle af korets medlemmer optrådte fra balkoner på scenen under koncerterne i Berlin.

Herunder: Koret blandede sig med publikum og uddelte kort med trosartiklerne til publikum. De udfyldte også mange henvisninger, når der blev udtrykt interesse for at høre mere om Kirken.

begyndte at græde. 'Hvad er det for en følelse, jeg oplever?' spurgte hun med tårer i øjnene. Jeg forklarede om Helligånden. Omgående rakte hun ud, standsede mig og sagde: 'Det er det, jeg har ledt efter.' Før aftenen var forbi, kunne jeg præsentere hende for missionærerne.«

»JEG ØNSKER DEN BOG«

»Jeg havde medbragt en Mormons Bog på russisk under hele turen, og lørdag – den sidste dag på turen – havde jeg endnu ikke foræret den væk. Jeg undrede mig over, hvorfor jeg ikke havde givet den til en tidligere,« siger Wilma S. Livsey. »Da jeg skulle ned til morgenmaden på hotellet i Skt. Petersborg, kom en af vore russiske guider op af trappen – en smuk ung kvinde. Hun spurgte mig, om jeg var parat til at rejse. Jeg sagde: 'Nej, jeg skal finde et sted for min Mormons Bog.' Jeg viste hende bogen. Hun sagde, at hun gerne ville have den. Overrasket sagde jeg: 'Nej, denne bog er til en ganske særlig. Det må den være. Jeg har båret den gennem hele Østeuropa, mens jeg ventede på den rette person at give den til.' Igen sagde hun, at hun gerne ville have bogen. 'Men denne bog skal gives til en, der vil læse den. Den er på russisk.' Så sagde hun med megen styrke i stemmen: 'Jeg læser russisk. Jeg vil læse den. Jeg ønsker den bog!' Tårerne vældede op i hendes øjne, da hun sagde: 'Jeg vil begynde at læse den lige nu.' Jeg gav hende bogen. Jeg fortalte hende, at bogen var endnu et vidne om Kristus – og at Bibelen var det første. Jeg fortalte hende om løftet i Moronis Bog og sagde, at hvis hun bad, når hun havde læst den, og hvis hun følte det samme for den, som jeg gjorde, skulle hun sætte sig i forbindelse med missionærerne. Jeg gav hende et kort med missionskontorets adresse. Vi havde begge tårer på kinderne, da vi omfavnede hinanden, og igen sagde hun: 'Jeg ønsker den bog. Jeg lover, at jeg vil læse den.'« Beretningerne fortsætter – beretninger til mange artikler. »Jeg havde følelsen af at være en del af noget større end mig selv. Jeg tror aldrig, jeg vil opleve noget lignende igen,« fortæller Tom Rogerson. »Jeg har aldrig hørt koret synge så godt. Det var den mest åndelige, sindsbevægende, spændende og udmattende oplevelse i hele mit liv. Under koncerterne – især i Østblokken og i Rusland – oplevede man mennesker, som midt under koncerten så os i øjnene, og så begyndte at smile. Og til sidst ville vi blot græde sammen bagefter.«

Marcie Alley fortalte: »Det var en meget hård rejse for mange kormedlemmer. Herren beder ofte om noget, der er vanskeligt for nogle, og vi har prøvet hårdt. Og når vi har ydet vores indsats, er velsignelserne kommet. At bede sangere eller enhver anden om at rejse den halve dag eller mere, optræde med en to-timers koncert samme aften, stå op næste morgen efter fem eller undertiden seks timers søvn er at bede om meget. Yderligere måtte vi ofte selv bære vores egen tunge bagage til nye hotelværelser, passe på mad og drikke for ikke at blive syge, så vi kunne synge om aftenen – kun en gruppe hengivne sidste dages hellige ville gøre det med iver! Men man kommer ind i salen, og før man ved det, bliver man opfyldt af Ånden. Man føler, at man kan synge hele aftenen. Det er umuligt at deltage i en turné som denne uden at få et vidnesbyrd om, hvem der står bag det hele.«

Et medlem af koret sagde: »Jeg har nået alt, hvad jeg tog afsted for at gøre. Jeg gav dem mit vidnesbyrd hver aften i to timer. Jeg gav dem alt, hvad jeg havde. Alt.« ☐

»Herren ønsker, vi tager på denne turné«

Wendell M. Smoot, præsident for Mormon Tabernakelkoret, sad på sit kontor den 29. april 1991 og talte om Tabernakelkorets kommende turné den 8. juni til Mellemeuropa og Rusland.

Han var godt tilfreds og overbevist om, at selv om turneen endnu ikke var begyndt, ville alt gå godt, og turneen ville blive en stor succes.

»Lad mig fortælle en usædvanlig beretning,« sagde han. »Som med enhver turné skal man på forhånd underskrive kontrakter med flyselskaberne, der skal bringe os frem, samt med koncertsalene, hvor vi skal optræde, og med hotellerne, hvor vi skal huse og bespise 510 mennesker. Det er sædvane med bestemte betalingsdatoer med fastlagte intervaller. Nogle kontrakter kræver meget store udbetalinger. Den 7. februar 1991 var en meget vigtig dato, for den dag

skulle vi betale et stort beløb. Sidst i januar blev jeg meget bekymret.

Husker man stadig, hvad der skete i verden på det tidspunkt?« spurgte han. »Luftangrebene i Irak var begyndt den 16. januar, et angreb på landjorden var umiddelbart forestående, og frygt for terrorisme og gidseltagning herskede over hele Europa. Almindelige mennesker og organisationer aflyste planer og begivenheder af frygt for krigens følger. I de forskellige lande frygtede de mennesker, vi indgik aftaler med, også, at vi ville aflyse.

Derfor ringede jeg fredag den 1. februar til præsident Gordon B. Hinckley i Det Første Præsidentskab, som jeg rapporterer til. 'Præsident, jeg må tale med dig,' sagde jeg. 'Det er i orden,' sagde han. 'Kom herover.'

Jeg gik over på hans kontor og beskrev situationen. Derpå sagde jeg: 'Præsident, Kirkens ry står på spil, hvis vi aflyser, og krigen så afsluttes. Forestil dig så, hvad man vil mene om os, hvis vi svigter alle vore forpligtelser, efter at vi har tigget og bedt om at komme ind i disse for-

På vej til koncerten på Bolsjoj-teatret poserer koret foran Vasilij-katedralen på Den Røde Plads.

nemme koncertsale og fået sponsorer til at støtte os. På den anden side vil det være tragisk at udsætte alle disse mennesker for risiko, risikere deres liv og deres families liv. Præsident, hvis Det Første Præsidentskab overhovedet overvejer at aflyse denne rejse, må jeg vide det nu, på grund af det store beløb vi skal betale torsdag den 7. februar. Præsident Hinckley, jeg er her for at modtage råd.'

Weekenden gik, og mandag morgen ringede jeg og spurgte: 'Præsident Hinckley, jeg vil gerne høre, om du har truffet en afgørelse sammen med Det Første Præsidentskab om det, vi talte om i fredags?'

Præsident Hinckley svarede: 'Wendell, jeg har ikke tænkt på ret meget andet, siden du var her.' Derefter fulgte et øjebliks tavshed. Så sagde han: 'Lad mig sige dette. Koret vil rejse til Europa den kommende sommer. Krigen vil da være forbi.'

Jeg sagde: 'Præsident, det er alt, jeg behøver at høre.' Efter samtalen foretog jeg de nødvendige skridt for at opfylde vore økonomiske forpligtelser, og vi fortsatte forberedelserne.

Dette skete den 4. februar. Angrebet på landjorden i den tragiske krig kom ikke før den 24. februar! Og da det begyndte, sluttede kampene med en våbenhvile den 28. februar.

Af disse to samtaler lærte jeg, at den rejse, vi skulle ud på, var fastlagt af Herren, og at det er Herrens mening, at vi tager på denne rejse. Han ønsker, vi rejser, og vi vil tage afsted og være beskyttede, og turen vil blive en succes, fordi den er et kald fra Herren.«

Samtalen fandt sted den 29. april – 40 dage før Tabernakelkorets planlagte afrejse. □

Kirkens medlemstal i de områder, koret besøgte

Tyskland – 36.000 medlemmer, 16 stave og 2 templer (i Frankfurt og Freiberg), heri indbefattet det tidligere DDR, hvor der bor ca. 4.500 medlemmer.

Frankrig – 18.100 medlemmer, 5 stave. I alt bor 24.000 medlemmer i fransktalende områder i Europa i Frankrig, Schweiz og Belgien.

Schweiz – 6.500 medlemmer, 3 stave og 1 tempel (i Zollikofen).

Ungarn – 400 medlemmer, 1 distrikt.

Østrig – 3.500 medlemmer, 1 stav.

Tjekkoslovakiet – 400 medlemmer, 1 distrikt.

Polen – 200 medlemmer, 1 distrikt.

Rusland – 300 medlemmer (hvoraf 100 bor i Estland). □

Kirken i Warszawa, *herunder* – den første SDH-kirke i Polen – det første spadestik blev taget den 15. juni 1989. Den første mission i Polen blev oprettet i juli 1990, og den første missionær udsendt fra Polen var Ursula Adamska, som tjener i missionen i Tacoma (Washington) i USA.

Milepæle på turneen

• **Friedrichsdorf og Frankfurt** mandag den 10. juni: Hvis bekymrede medlemmer af Tabernakelkoret søgte en bekræftelse af, hvad der ventede dem på denne tur, fik de den ved den første koncert på plænen foran templet i Frankfurt i forstaden Friedrichsdorf. En 20 minutters udendørs »koncert« fastsat til at begynde kl. 12:30 er forsinket nogle minutter på grund af en kraftig regnbyge, men med 500 lokale beboere som tilskuere går de ansvarlige i gang med officielle hilsener fra borgmesteren i Friedrichsdorf, Gerd Schmidt, og ældste Russell M. Nelson. Regnen fortsætter. Koret begynder at synge »Halleluja«, en sang, hvis tekst består af et eneste ærbødigt ord – *halleluja*, som betyder »lovsyng Jah!« (en kort form for Jehova), gentaget 65 gange. I løbet af et minut standser regnen. Efter endnu et par minutter får vinden skyerne til at skilles, en blå himmel kommer til syne, og sollys stråler ned. En avis i Frankfurt indledte deres beretning med »Halleluja standser regnen«. Aftenens åbningskoncert i det palæagtige Alte Oper i Frankfurt med 2.500 tilskuere er en strålende succes med fire ekstranumre.

• **Zürich** torsdag den 13. juni: Tirsdag aften sang koret i Strasbourg i Frankrig i Palais des Congrés med en udsøgt akustik foran et begejstret publikum på 2.000 tilhørere. Derpå synger koret i Hallenstadion – et indendørs stadion, hvor der spilles ishockey og afholdes ridestævner, foruden at kendte musikere ofte optræder i hallen. Selv 313 stemmer kan ikke fremkalde en efterklang i denne store arena med et publikum på 8.400, men alligevel hersker der en smuk ånd. Lytterne på de bageste sæder synes naglet til deres sæde. Aftenens fulde hus er bemærkelsesværdigt, fordi det i modsætning til alle andre koncerter på turneen ikke er det London-baserede firma Specialized Travel, som har lejet salen og fået lokale koncertarrangører til at stå for billetsalget, men denne koncert er arrangeret af Kirkens lokale medlemmer på deres anmodning.

- Fredag morgen den 14. juni: Et kirkemedlem giver hvert kormedlem en pose med konfekt som tak for koncerten i går aftes. Korets medlemmer bestemmer ved afstemning, at de ikke vil spise af posen, men medbringe den til Polen og Rusland og give den til børnene der.

• **Budapest** lørdag den 15. juni: Et afgørende vendepunkt på turen nås i det gamle operahus foran 1.400 gæster, da koret optræder ved den første koncert i et tidligere kommunistisk østblokland. »Ånden var så stærk i aften, at man næsten kunne række ud og røre ved den,« siger et kormedlem efter den første af mange følelsesmæssigt krævende, men åndeligt berigende aftener. Aftenens koncert er den første af tre koncerter, hvor en del af koncerten optages på video til »Musik og det talte ord«. De ungarske tilskuere ved med stolthed, at udsendelsen vil blive udsendt over hele verden.

- Søndag den 16. juni: Ældste Nelson bevæger koret ved deres nadvermøde, da han i detaljer beretter om, hvordan Kirken såede evangeliets frø i østblok-landene og i den russiske republik.

• **Wien** mandag den 17. juni: I aften optages den anden udsendelse af »Musik og det talte ord« i Musikverein, hjemsted for Brahms og mange andre musikalske giganter. To tusind glade tilhørere, hvoraf mange er sidste dages hellige, ønsker ikke, at koret standser sin optræden – selv ikke efter seks ekstranumre! En leder fra ORF SAT 3, den TV-station som udsender koncerten, siger, at aftenens stående ovation er en sjældenhed i Musikverein, hvor han tidligere kun har set det ske to gange.

• **Prag** tirsdag den 18. juni: Igen en meget åndelig rig

Herover til venstre: Pressekonference med medlemmer af koret i operahuset i Budapest. Korets tilstedeværelse var altid godt dækket af aviserne. Desuden udsendte radio og fjernsyn mange af korets koncerter til millioner af lyttere. Alene i Den Russiske Republik var der 100 millioner potentielle seere til en 30 minutters udsendelse om koret og med sangernes vidnesbyrd. Salen i parlamentsbygningen i Budapest, *herover til højre,* var en elegant ramme for en sammenkomst efter koncerten. Søjleplakaten i Berlin, *modsatte side,* var typisk for reklamerne, der bekendtgjorde korets koncerter.

koncertoplevelse, denne gang i Smetana-koncertsalen med 1.300 tilskuere i det andet tidligere østblokland, som koret besøgte. Denne aften blev et minde for livet for kor og publikum, da det første ekstranummer lød – en tjekkisk folkesang »Teče, Voda, Teče«. Sangen regnes af alle for at handle om, hvor flygtig frihed er, og den har været forbudt flere gange i historiens løb, fordi styret ikke ønskede den skulle ophidse til oprør blandt folket. Siden det kommunistiske styre er faldet, er sangen ikke mere forbudt – men det var ikke uden lidt frimodighed, at koret sang den, for ikke alle sovjetiske soldater har forladt Tjekkoslovakiet.

Publikums reaktion er overvældende – bortset fra koret fylder en dyb tavshed salen. Mere end en tredjedel af publikum står op, nogle løfter deres arme op i luften, mange græder – nogle virker helt overvældede – mens publikum dybt bevæget suger ord og musik til sig.

Efter koncerten bemærker en repræsentant for det tjekkiske TV, at han aldrig før har set en stående ovation i Smetana-koncertsalen.

• **Dresden** onsdag den 19. juni: Undervejs kører koret en omvej for at spise frokost ved templet i Freiberg. Til koret fortæller tempelpræsidenten, Henry Burkhardt: »Det tog ikke lang tid, før indbyggerne i Freiberg sagde 'vores tempel'. Mange gange ser vi par komme – unge, som ikke er medlem af Kirken, og som forbereder sig på at blive gift eller er blevet gift – komme for at få deres billede taget med templet i baggrunden. De ved, at de ikke kan komme indenfor, men de forstår lidt om, at det er et symbol på evigt ægteskab og kærlighed. De mærker ånden på tempelgrunden.«

Aftenens koncert er den første i det tidligere Østtyskland (DDR), efter Berlin-muren faldt den 9. november 1989. I Kulturpalast gør publikum noget nyt på turneen – de 2.400 mennesker bliver ved med at klappe, indtil det sidste kormedlem forlod scenen fire-fem minutter efter det sidste ekstranummer. Publikum og kor vinker farvel til hinanden i samtlige fem minutter.

• **Berlin** torsdag den 20. juni: Et meget træt kor, kører videre på Ånden, kærligheden og hukommelsen, optræder ved to koncerter, en matiné og en aften, i det skinnende, tidligere kommunistiske prestigeprojekt, det genopførte Schauspielhaus. I aften tramper flere end 1.500 tilhørere larmende deres bifald. Aftenen bliver dobbelt mindeværdig for tilhørerne, da Herold Gregory, administrativ medarbejder ved koret og tidligere missionspræsident (1953-1957) i Østtyskland, træder hen til mikrofonen for at ønske alle godnat og samtidig bekendtgøre, at

Bruce Weinberger
Linda Bongs
SALT LAKE
TABERNACLE CHOIR
U S A
Charité

Den filharmoniske koncertsal i Skt. Petersborg, *til højre*, var rammen om korets sidste koncert på rejsen, der strakte sig over 7.000 km gennem 8 lande. Midler til turneen kom fra korets indtægter fra indspilninger, koncertindtægter og gaver.

underhuset i det tyske parlament, der Bundestag, netop få minutter tidligere havde vedtaget at overflytte sine kontorer, kanslerembedet og regeringen fra Bonn til Berlin. Reaktionen var øredøvende!

• **Warszawa** lørdag den 22. juni: Endnu en gentagelse af de bevægende og åndelige oplevelser. Hvordan har det været ikke at have frihed! Kl. 15:30 indvies den første SDH-kirke på polsk jord i Warszawa. Der er stor interesse i medierne for dette »religiøse initiativ«.

• **Moskva** mandag den 24. juni: Den tredje optagelse af »Musik og det talte ord« under aftenens koncert med 2.400 tilskuere på Bolshoj-teatret med tre rækker sæder på de fem runde balkoner i denne berømte sal. For mange er det endnu en rig og bevægende aften som ved alle de øvrige koncerter i de tidligere østbloklande. Håbet og Herrens Ånd syntes at pible frem alle vegne!

Det første ekstranummer »Hospodi Pomilui« (betyder »Herre, vær barmhjertig mod os«), en hymne, hvor denne vending gentages 77 gange, syntes at være en bøn om national bod i et land, der af mange er blevet betragtet som selve symbolet på undertrykkelse. Korets stærke, bevægende bønfaldelse påvirkede voldsomt publikum.

Ved festmiddagen efter koncerten bekendtgjorde vicepræsidenten for den russiske republik, at denne, den største af de 15 republikker i Sovjetunionen, mindre end en måned før, den 28. maj, officielt havde anerkendt Kirken i hele republikken, som omfatter 75% af Sovjetunionen og har ca. 150 millioner indbyggere.

Ældste Dallin H. Oaks fra De Tolvs Kvorum slutter sig til koret, der denne dag vokser med flere end 100 medlemmer fra Utah. De ledsager bror Jon M. Huntsman ved indvielsen af en fabrik i Armenien, der skal fremstille avanceret beton til opførelse af huse til de hjemløse armeniere, der er ofre for jordskælvet i 1988. Som påskønnelse for Kirkens hjælp til jordskælvsofrene gav repræsentanter for Den Armenske Socialistiske Sovjetrepublik en grund i byen Jerevan til Kirken. Ældste Russell M. Nelson og ældste Dallin H. Oaks fra De Tolvs Kvorum og ældste Hans B. Ringger fra De Halvfjerds udtrykker tak for gaven. Grunden skal anvendes til at opføre en bygning med bl.a. kontorer, en kirkesal samt boliger for frivillige medlemmer af Kirken, der uddanner armeniere i opførelsen af huse.

• **Skt. Petersborg** torsdag den 27. juni: Hvordan kan det lade sig gøre, at holde følelser, åndelighed og musik på så højt et plan hele tiden? Denne aften gives der seks ekstranumre for et begejstret og grædende publikum! For anden gang vil publikum ikke holde op med at klappe, før det sidste medlem af koret har forladt scenen, mens kor og publikum vinker farvel til hinanden.

»Vidunderligt! Vidunderligt! Åndeligt! Åndeligt! Leningrad er lykkelig igen! Det er en festdag,« råber en mand på engelsk med stærk russisk accent. Koncerterne er nu forbi, men der er stadig en dag tilbage til at besøge de nye russiske venner og den afsluttende fireside med kormusik og vidnesbyrd fra russiske medlemmer. Ældste Nelson fortæller koret: »I har været en fuldstændig succes i alt, hvad vi har forventet af jer.« □

Jay M. Todd er chefredaktør for Ensign, Kirkens engelsksprogede blad.

Medlemmer af Mormon Tabernakelkoret fra Salt Lake City udstrålede evangeliets ånd og rørte mangt et hjerte, da de sidste år sang ved en række koncerter i Mellemeuropa og Rusland. Medlemmer af koret, som søsteren til højre (ovenfor) fik også lejlighed til at dele deres vidnesbyrd med koncertgængere og mennesker på gaden.
(Se »Et åndeligt overflødighedshorn«, side 32).

92984 110
DANISH